

LATVIJAS REPUBLIKAS 12.SAEIMAS

Parlamentārās izmeklēšanas komisijas par valsts nozagšanas pazīmēm un pirmstiesas izmeklēšanas kvalitāti kriminālprocesā Nr.16870000911 sēdes

PROTOKOLS Nr.15

2017.gada 4.decembrī

Rīgā, Jēkaba ielā 6/8, 207.telpā, Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas sēžu zālē

Sēde sākas plkst. 11.00, beidzas 12.56

Sēdi vada komisijas priekšsēdētāja **Inguna Sudraba**

Protokolē tehniskais sekretārs **Pauls Zeņķis**

Piedalās:

Komisijas sekretārs **Mārtiņš Šics**;

Komisijas locekļi:

Ritvars Jansons;

Andrejs Judins;

Igors Pimenovs;

Ainārs Mežulis.

Latvijas Republikas Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Sevišķi svarīgu lietu izmeklēšanas nodaļas prokurors **Māris Leja**.

Eksperts **Aivars Borovkovs**.

Eksperts **Pāvels Gruziņš**.

Eksperte **Ārija Meikališa**.

Valdis Zatlers

Zemkopības ministrs **Jānis Dūklavs**

Ozolnieku novada domes priekšsēdētājs **Dainis Liepiņš**

DARBA KĀRTĪBA:

1. Iespējamie Satversmes pārkāpumi.

2.Pirmstiesas kriminālprocesā Nr.16870000911 iesaistīto personu uzklauššana.

I.Sudraba atklāj sēdi: “Labrīt visiem klātesošajiem! Paldies visiem uzaicinātajiem par ierašanos uz komisijas sēdi. Mēs sākam parlamentārās izmeklēšanas komisijas sēdi. Šodien darba kārtībā mums ir divi jautājumi: iespējamie Satversmes pārkāpumi,

un otrais jautājums ir pirmstiesas kriminālprocesā iesaistīto personu uzklaušanās. Mēs sāksim ar pirmo darba kārtības jautājumu, uz kuru esam aicinājuši – man vienmēr gribas teikt – nevis bijušo, bet prezidentu Valdi Zatleru, jo bijušie tā kā nepastāv. Mēs ar Zatlera kungu vienojāmies, ka viņam nebūs nekādas iepriekšējas informācijas, ko iepriekš deklarēt, un mēs pārējam uzreiz pie jautājumiem. Es tad sākšu ar jautājumiem. Tātad faktiski kāpēc mēs esam tieši jūs aicinājuši? Jo tieši jūs bijāt prezidents laikā no 2007.gada līdz 2011.gadam, un tas sakrīt ar laika periodu, kura hronoloģijā iezīmētas arī tā sauktās “Rīdzenes” sarunas. Mans pirmais jautājums būs tāds: vai jūs varat atklāt, kas jums par “Rīdzenes” sarunām bija zināms tajā laikā, kad jūs bijāt Valsts prezidents, – no 2007.gada līdz 2011.gadam?”

V.Zatlers: “Paldies, ka uzaicinājāt. Esmu gatavs atbildēt uz jebkuru jūsu jautājumu. Uz jautājumu, vai šīs sarunas ir autentiskas, es pilnīgi droši varu atbildēt: jā, tās ir autentiskas trīs iemeslu vai argumentu dēļ. Pirmām kārtām par to, ka notiek noklausīšanās, mani informēja pats Šlesera kungs. Tātad pieprasīja maniem padomniekiem tikšanos ar Valsts prezidentu ļoti svarīgā jautājumā. Es pieņēmu viņu, un viņa svarīgais jautājums bija: “Mani noklausās KNAB.” Uz jautājumu, kāpēc viņš par to ir pārliecināts, viņš atbildēja, ka viņam ir informators KNAB: “Lūdzu, prezidenta kungs, dariet kaut ko!” Prezidentam nav tiesību jaukties nekādās izmeklēšanas procedūrās un arī tiesu varas funkcijās, tāpēc es vienkārši pajautāju: kas ir viņa informators, vai viņš var to atklāt? Viņš, protams, teica, ka nevar atklāt, un ar to mūsu saruna beidzās. Bet faktiski Šlesera kungs pats man pateica to, ka notiek noklausīšanās.”

I.Sudraba vaicā kurā laikā tas noticis?

V.Zatlers skaidro: “Precīzu dienu es jums nepateikšu, jo es tiešām neatceros. Tad ir jāskatās piezīmēs, kas ir Valsts prezidenta kancelejā. Protams, ka mani interesēja oligarhu lietas izskatīšanas gaita. Mans galvenais jautājums bija: cik ilgi tas vilksies un kad lieta tiks nodota tiesā, jo pārlieka vilcināšanās rada neuzticību šim procesam. Un šādu jautājumu, protams, es uzdevu ģenerālprokuroram Kalnmeiera kungam, kurš apstiprināja, ka tiešām noklausīšanās process notiek un ka tas ir ieildzis, bet viņš darīs visu, lai šis process pēc iespējas ātrāk beigtos un lieta nonāktu tiesā. Trešais arguments, kāpēc tās ir absolūti īstas. Daudzi temati, kas tur tiek aplūkoti, man ir zināmi, jo tie bija aplūkoti arī citās politiskajās sarunās, un arī sarunu dalībnieku leksika ir precīzi atbilstoša viņu leksikai, ko viņi lieto citos laikos, izņemot to, teiksim, privāto komponentu un dažu necenzētu vārdu lietošanu. Tā ka man nav ne mazāko šaubu par to, ka šīs sarunas ir autentiskas. Diemžēl manas prezidentūras laikā šī lieta netika novesta līdz kādam rezultātam – ne pozitīvam, ne negatīvam. Kas notika pēc manas prezidentūras, man komentēt diemžēl nav iespējams.”

I.Sudraba vaicā: “Jūs minējāt, ka jums bija saruna ar ģenerālprokuroru par to, kā lieta virzās vai cik ātri to varētu virzīt uz tiesu. Vai jūs varat arī teikt, kurā laikā tas bija?”

V.Zatlers: “Protams, tas bija pēc tam, kad Šlesera kungs mani informēja, ka viņu noklausās. Tikšanās ar ģenerālprokuroru ir normāla prakse. Ģenerālprokurors tiek aicināts arī uz Nacionālās drošības padomes sēdēm, un viens no jautājumiem, kas parasti ir prezidenta un ģenerālprokurora dienaskārtībā, ir par tiem procesiem, kas notiek (nevis detaļās, bet to nosaukumi), un kāda ir to virzība. Un tas notiek ar vienu mērķi: lai Valsts prezidents būtu informēts un lai tajā brīdī, kad publiski tiek nodota kāda lieta, Valsts prezidentam būtu viedoklis. Tātad mans lūgums vienmēr bija – informēt mani vismaz dažas dienas iepriekš, lai es varu sagatavot savu viedokli.”

I.Sudraba: “Vēl viena informācija, kas parādās šajās publikācijās, 2011.gada februārī Aivars Lembergs attiecībā uz jums norādījis: “Zatlers uzmeta. Ne mani, bet citus viņš uzmeta.” Varbūt jūs varat arī kaut kā paskaidrot: vai jums personīgi kādreiz no Aināra Šlesera, Aivara Lemberga, Andra Šķēles puses ir izteikti kaut kādi pārmēti par jūsu darbību Valsts prezidenta amatā un par ko? Un kas, jūsu prātā, ir tie uzmetie? Kāpēc es to jautāju? Komisijai ir svarīgs uzdevums noskaidrot šajā lietā esošo informāciju gan saistībā ar iespējamu valsts nozagšanu, gan ar Satversmes pārkāpumiem.”

V.Zatlers: “Viennozīmīgi mēs “Rīdzenes” sarunu dalībnieku grupu varam saukt par ietekmes tirgus dalīšanas grupu. Šeit tas arī parādās, ka šeit tiek dalīta ietekme, un šeit nav svarīgi, vai tu piederi pozīcijai vai opozīcijai, – piedalās gan valdošās koalīcijas pārstāvji, gan opozīcijas pārstāvji. Tātad tam nav nekāda sakara ar politisko procesu, tā ir tiešā nozīmē ietekmes dalīšanas vai ietekmes tirgus vieta, kur dalībnieki to arī paši skaidri apzinās un pat lepojas ar to. Par uzmešanu, neuzmešanu. Ziniet, šai videi ir raksturīga arī blefošana, un es esmu diezgan precīzi aprakstījis to gadījumu savos memuāros, kas saistījās ar Amnestijas likumu, kurš tika virzīts. Un pie manis Jūrmalas rezidencē, protams, ieradās Andris Šķēle un lūdza virzīt šo Amnestijas likumu kā prezidenta iniciatīvu. Un tajā pašā laikā to lobēja arī eksprezidents Ulmanis. Es neko nesolīju, jo, pirmkārt, es iepazīnos ar šo likumprojektu un sapratu, ka tas ir rakstīts vienai personai. Otrkārt, tas fons, kurā tika solīts, ka ir reliģisko organizāciju līderu atbalsts, ka ir Latvijas Juristu biedrības atbalsts un Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas atbalsts, beigās izrādījās tāds čiks, ka šie paši cilvēki nemaz nezināja par atbalstu šādam likumprojektam, kurš tapa, nu, teiksim tā, lielā slepenībā. Šis ir tas brīdis, kad man nav zināms, ko konkrēti Šķēles kungs bija apsolījis citiem šī kluba dalībniekiem, bet acīmredzot šis ir tas iemesls, ko es saskatu, kas varētu būt tas uzmešanas gadījums. Ziniet, manā dzīvē uzmet kādu vai piekrāpt kādu, vai solīt neizpildāmo nav pieņemami.”

I.Sudraba: “Šajās sarunās ir arī vairākas tēmas par cilvēku ievēlēšanu amatos vai virzīšanu amatos, vai vienošanos par virzīšanu amatos, kas atkal savā veidā ir kaut kāda daļa no tēmas par valsts sagrābšanu varbūt. Valsts prezidenta amats atkal ir viens valstij ļoti nozīmīgs amats. Kā jūs varētu raksturot situāciju? Vai vispār un cik ilgi jūs bijāt Šlesera, Lemberga, Šķēles virzīts prezidents, kurā brīdī, jūs uzskatāt, zaudējāt

kaut kādu šo personu atbalstu, vai jūs vairs nebijāt atbalsts viņiem, vai varbūt nekad nebijāt atbalsts viņiem? Varbūt varat raksturot arī šīs attiecības – jūsu kļūšanu par Valsts prezidentu un pēc tam atkal šīs attiecības – nekļūšanu par Valsts prezidentu otro reizi?”

V.Zatlers: “Protams, katra prezidenta amata kandidāta sameklēšana un izvirzīšana ir politisks process, kurā notiek sarunas starp dažādiem politiskiem spēkiem ar vienu mērķi – savākt vairākumu konkrētajam kandidātam. Kā tieši konkrēti tika vāktas šīs balsis, man nav zināms tieši tāpēc, ka prezidenta ievēlēšana ir aizklāts process. Un varu pateikt tikai vienu, ka visas partijas – gan opozīcijas, gan pozīcijas – priecīgas stāstīja, ka ar viņu balsīm es esmu ievēlēts. Tātad šī norma, kad it kā tiek noslēpts, kas tad īsti ir balsojis, īstenībā veicina to, ka ir balsojuši visi un visi ir priecīgi izmantot prezidenta politisko ietekmi. Kad šī ietekme beidzas? Tajā brīdī, kad tiek dots prezidenta zvērests, kur ir skaidri pateikts, ka ir jākalpo tautas interesēs, tautas labklājībai, pret visiem jāizturas taisnīgi un vienādi. Tātad tajā brīdī arī ir prezidenta morālā atbildība izbeigt kalpot kādam konkrētam politiskam spēkam, bet kalpot valstij. Tā ka, manuprāt, tas beidzas tajā brīdī, kad Valsts prezidents dod zvērestu.”

I.Sudraba: “Un vēl pie šīs pašas tēmas. Es vēlējos pajautāt, nezinu, vai jūs noklausījāties Aināra Šlesera šeit sniegtās atbildes uz jautājumiem vai viņa paziņojumus un viņa tekstus saistībā arī ar jūsu mēģinājumiem runāt ar viņu par ievēlēšanu prezidenta amatā. Vai jūs kaut kā varat raksturot šo situāciju?”

V.Zatlers: “Protams. Šis jautājums jāsadala divās daļās, jo tātad, ja prezidents piekrīt balotēties otrajam termiņam, viņam ir skaidri jāsaprot, kas viņu atbalstīs un vai būs vairākums. Un, ziniet, mūsu valstī tagad pieņemts tā, ka to nevienu brīdi nevar zināt, jo tad ir balsis, tad nav balsu. Un tā ir ļoti normāla, ierasta politiskā prakse Latvijā, ka var pucēt kurpes un gludināt bikses un pēc trīs dienām atkal ir cits paziņojums: “Ziniet, nav balsu, nav balsu!” Tā ka prezidentam pašam šo procesu ir grūti ietekmēt. Es pats personīgi uzskatīju, ka tas ir zem mana goda – kādam lūgties. Un šajā ziņā es varu viennozīmīgi pateikt, ka Šlesera kunga vārdi, ka es esmu zvanījis un lūdzes, ir absolūti meli. Tas droši vien liecina par Šlesera kungu daudz vairāk, nekā mēs šobrīd iedomājamies. Tas nozīmē, ka viņam melot ir norma. Un es domāju, ka apzināties to, ka tieši tajās debatēs, kur bija valdošā koalīcija (tātad Zaļo un Zemnieku savienība ar VIENOTĪBU), uz tikšanos aicināja potenciālo prezidenta kandidātu Valdi Zatleru... Un man uzdeva tādu jautājumu: “Vai jūs otrajā termiņā būsi tikpat nevaldāms kā Vaira Vīķe-Freiberga?” Kur, manuprāt, liekas, ka, nu, šo cilvēku izpratnē “nevaldāms” nozīmē “patstāvīgs”. Un prezidentam ir jābūt patstāvīgam no pirmās ievēlēšanas dienas, nevis dalot – pirmais, otrais termiņš, pieradinātais, nepieradinātais prezidents. Tas ir pārāk nopietns postenis valstī, lai pret viņu tā izturētos.”

I.Sudraba: “Un vēl arī šīs pašas lietas sakarībā jautājums no manas puses. Tātad 2011.gads. Kā jūs uzskatāt: vai, jūsuprāt, Saeima lika (un, ja lika, – tad kādus)

šķēršļus šīs lietas izmeklēšanai par konkrēto krimināllietu, par ko mēs visu laiku runājam?”

V.Zatlers: “Tad mums jārunā arī par konkrēto balsojumu. Es vēlreiz atgriezīšos pie šīs domas, ka eksistē divas paralēlās varas: tautas vēlētu pārstāvju veidota vara, tātad likumīgā vara, kuru reprezentē valdība, kas tajā laikā bija unikāla parādība Latvijas vēsturē – tikai divas partijas veidoja valdību ar 55 balsīm Saeimā. Tātad valdība, kuru mēs visi gaidām un gribam, lai tā būtu lemtspējīga, kurā ir tikai divi partneri, kas spēja samērā ātri vienoties par valdības prioritātēm un arī veidiem, kā šīs prioritātes tiks īstenotas. Šādā situācijā, kas bija ļoti liela priekšrocība tā laika valdībai, valdība ir irdināta no iekšpuses. Pamazām parādās balsojumi, kur vairākums tiek veidots no Zaļo un Zemnieku savienības, “Saskaņas centra” un “Par labu Latviju” deputātiem. Tātad faktiski mūsdienās teiktu: netiek pildīts koalīcijas līgums. Bet, ja mēs paskatāmies dziļāk “Rīdzenes” sarunu kontekstā, tā ir tieši tā vide, kas realizēja šo paralēlo varu vai tirdzniecību, vai vienošanos par ietekmi varā, ar saviem mērķiem un kur nebija šīs robežas starp pozīciju un opozīciju. Tā tas veidojās. Un, manuprāt, tas liecina par zināma veida divvaldību vai arī, teiksim, paralēlo varu. Var teikt arī – par demokrātijas privatizāciju, kā es to teicu tajā laikā. Balsojums par iespējām izdarīt kratīšanu Šlesera mājās bija konkrēta Saeimas izšķiršanās: vai iestāties par taisnīgumu, par tiesiskumu un paust tautai gatavību to darīt. Un valdošajai koalīcijai bija pietiekami daudz balsu, lai to varētu izdarīt. Bet notika pretējais: tika aizstāvētas viena cilvēka personiskās intereses, un šo aizstāvību veica gan daļa pozīcijas, tātad valdošās partijas, Zaļo un Zemnieku savienības, gan opozīcijas partija. Tātad faktiski Saeima demonstrēja gatavību aizstāvēt viena cilvēka individuālās intereses vairāk nekā valstiskās intereses par tiesiskumu, par patiesības noskaidrošanu, arī būtiski – par sava prestiža celšanu. Tātad šis divvaldības moments vai paralēlo varu moments bija tas, kas lika man izšķirties par rīkojumu Nr.2. Pēdējā izšķiršanās bija tāda, ka es pajautāju gan tā laika valdības vadītājam Valdim Dombrovskim, gan tā laika Saeimas priekšsēdētājam Solvitai Ābolīnai, vai viņi ir spējīgi panākt valdības turpmāko rīcību kā pozīcijai. Viņi atbildēja, ka nē, viņi šo stāvokli nespēj ietekmēt. Es pajautāju, vai viņi ir spējīgi izveidot kādu citu valdību, kur šis moments neeksistētu, viņi atbildēja, ka nē, viņi nav spējīgi. Un tad katrā ziņā bija jāķeras pie Satversmē noteiktās iespējas: ja Saeima nespēj pati lemt, dot iespēju lemt tautai referendumā, kur tauta arī parādīja savu attieksmi pret Saeimu un pret šo procesu, ko mēs vienkāršāk saucam par valsts nozagšanas procesu.”

I.Sudraba: “Jūs pats arī vienā periodā aktīvi iestājāties par valdības veidošanu kopā ar SASKAŅU vai SASKAŅAS ņemšanu koalīcijā. Vai jūs varētu raksturot šo pozīciju? Jo, ja pavēro vai seko līdz tam, kas notika tajās pašās “Rīdzenes” sarunās, tur arī ir Aināra Šlesera aktīva pozīcija par šāda veida valdības veidošanu.”

V.Zatlers skaidro: “Tās ir absolūti divas dažādas lietas. Tātad sarunas ar nosacījumu vai mērķi irdināt valdību no iekšpuses – jo visas valdības krīt no iekšpuses, no

iekšējām nesaskaņām – vai arī politiskās sarunas pēc vēlēšanām, kad ir plašs politiskais spektrs, kad katrai partijai ir tautas dots mandāts, un faktiski demokrātiskā sabiedrībā neviena kombinācija nav kā īpaši aizliegta vai kā īpaši veicināma. Tās ir divas dažādas lietas. Tās nevajag jaukt kopā. Tas, ko es runāju par divvaldību, ir, ka ir vēlētā valdība, ir skaidra pozīcija un cilvēki – tauta – nespēj saprast, kas tad ir atbildīgs. Un tai pašā laikā lēmumi tiek pieņemti ne jau pat Koalīcijas padomes sēdēs, ne valdības sēdēs, bet ļoti dīvainā cilvēku kombinācijā, kur vienīgais, kas viņus vieno, ir ietekmes dalīšana savās personiskajās interesēs. Es vēlreiz atkārtoju: kur notiek sarunas? Kādu cilvēku starpā? Ar kādu mērķi? Politiskās sarunas starp partijām, politiskās sarunas ar partijām un prezidentu – jā, tas viss ir politiskā procesa sastāvdaļas, ieskaitot Koalīcijas padomi. Tātad tautai ir skaidri redzami instrumenti, kā notiek politiskais process un kā notiek politiskās sarunas. Sarunas “Rīdzenē” nebija politiskās sarunas.”

M.Šics vaicā: “Paldies, prezidenta kungs! Tātad man kontekstā ar šo periodu faktiski ir divi jautājumi. Viens ir saistībā ar mūsu komisijas darbu, izmeklēšanas komisija par valsts nozagšanas pazīmēm. Alternatīvi tiek runāts – sagrābšanas. Es esmu ļoti rūpīgi pētījis jūsu dažādos paziņojumus, tai skaitā periodā, kad notika valdības atlaišana. Jūs runājāt par demokrātijas privatizāciju, jūs runājāt par korupciju. Vai šis termins tajā laikā vispār figurēja? Jo tagad faktiski iet šī laika analīze?”

V.Zatlers: “Bez šaubām, ka figurēja. Tas ir figurējis vienmēr. Un šīs “Rīdzenes” sarunas ir pierādījums tam, ka bija pamats, lai šādus terminus lietotu. 2007., 2008.gads bija, par tām lietām tika runāts. Man ir grūti pateikt, vai es esmu lietojis, neesmu lietojis šos terminus, bet es zinu, ka, stājoties amatā, tieši sarunas par valsts nozagšanu bija ļoti aktuālas Latvijas medijos.”

M.Šics: “Punktu visam, es sapratu, pielika šī Šlesera neizdošana kriminālvajāšanai, šis balsojums. Bet pirms tā bija vairāki citi ļoti būtiski procesi, notikumi, un viens no tiem bija arī slēgtie balsojumi (mūsu kolēģa Judina neievēlēšana par Augstākās tiesas tiesnesi). Un bija arī ļoti liels strīds, sabiedrībā pacēlās dažus mēnešus pirms šī notikuma, kad notika cīņa par atklātām vai slēgtām vēlēšanām, pret kurām konsekventi iestājās virkne politisko spēku, tai skaitā arī šodien pie varas esošie. Tātad par tiesnešu atklātu vēlēšanu.”

V.Zatlers: “Nu visi šie likumi jau ir pieņemti šobrīd, un visas vēlēšanas notiek atklāti. Un, redziet, visi tie, kas centās pastāvēt uz slēgtām vēlēšanām, jo tās dod iespēju slēptam tirgum, nevis atklātām politiskām sarunām, kur katrs argumentē un arī vienojas, kas ir normāli. Bet kaut kur, kad daži cilvēki tikai, varbūt tajās pašās “Rīdzenes” telpās sarunā uzspiež savu viedokli citiem un, kāpēc ir tie argumenti, tā arī nekļūst zināms. Tāpēc tās visas lietas faktiski pēc rīkojuma Nr.2 ir vērstas par labu. Un šobrīd tas vairs nav iespējams. Vai tāpēc politiskā cīņa ir kļuvusi, teiksim, maigāka? Nē, politiskā cīņa ir tikpat asa kā vienmēr. Bet tā tomēr vairāk virzās uz

ideju cīņas pusi, nevis uz vienkārši tādas “zem galda” sarunāšanas cīņas pusi. Redziet, visiem šiem cilvēkiem piemīt arī viena īpašība – šad tad palielīties ar to, ko viņi ir panākuši, ko viņi ir ievēlējuši, ko viņi un kā viņi to ir sarunājuši. Tā ka gan jau paši atzīstas ik pa brīdim, kā tas ir noticis. Bet atklātais balsojums ir liels solis uz priekšu, jo ir jāargumentē publiski.”

A.Judins: “Paldies par atbildēm. Es faktiski jau saņēmu atbildes uz dažiem jautājumiem, ko gribēju uzdot. Bet man gribētos uzdot arī vēl dažus citus. Jūs runājat par kaut kādu īpašu kārtību lēmumu pieņemšanā – ka atsevišķi cilvēki varēja ietekmēt lēmumu pieņemšanu Saeimā. Vai es pareizi saprotu: ir te tāda situācija bijusi? Bet vai jums ir zināms, kādā veidā viņi to varēja? Jo, kā es saprotu, saskaņā ar Satversmi mums ir neatkarīgi deputāti, katrs nodeva zvērestu, apņēmas kalpot Latvijai. Kā tad atsevišķi cilvēki varēja ietekmēt rezultātus?”

V.Zatlers skaidro: “Redziet, tieši ar to pozīcijas un opozīcijas partijas biedru pārklāšanos. Un katrai partijai tomēr bija kāds līderis vai ideoloģijas tēvs, pat grūti to nosaukt, drīzāk – līderis, jo tas, kas uzdod toni, tas pasaka, kā jādara, un pārējie seko. Atkārtotā veidā: tā problēma jau bija, ka tas process nebija koalīcijas ietvaros, tas process, teiksim, nebija valdības ietvaros, tas nebija pat Koalīcijas padomes ietvaros. Tas bija slēpts, slepens process, kur nebija robežas pozīcija–opozīcija, kur vienkārši bija: man ir ietekme, tev ir ietekme, mums visiem ir ietekme. Un tas arī parāda to, ka caur dažādiem ceļiem – gan caur opozīciju, gan caur pozīciju, manipulējot caur savām partijām, iestāstot viņiem kaut kādus ļoti labus, sirsnīgus argumentus, kāpēc jābalso tieši tā – varēja manipulēt ar pašas Saeimas lēmumu.”

A.Judins: “Jūs teicāt: ar savām partijām. Un kāda tad Lembergam “sava partija”?”

V.Zatlers: “Nu, pajautāriet tai partijai apvienībai, cik liela ietekme tajā ir Lembergam. Un vienmēr ir jāpajautā, ko Lembergs teiks, ja. Un, redziet, Lemberga kungs ir darba spējīgs, ar lielām darba spējām, un viņš vienmēr atnāk uz šo koalīciju vai savas partijas, vai savas partijas apvienības sapulci sagatavojies. Un, ja pārējie atnāk nesagatavojušies, loģiski, ka viņš dominē. Un viņš to ir iemācījies. Tā ka, nu, pašās partijās jāmeklē iemesls, kāpēc viņš spēj ietekmēt.”

A.Judins jautā: “Bet, ja nebūtu manipulējamu deputātu, vai tas būtu iespējams?”

V.Zatlers skaidro: “Tad jārunā par vēsturi. Un vēsture ir tāda, ka mums bija tā saucamais prihvatizācijas periods, mums bija jaunas varas veidošanas periods, mums bija periods, kad faktiski cilvēku varēja vai viņa viedokli, vai viņa balsojumu varēja nopirkt par ļoti lētu cenu. Un tie faili jau glabājas. Un ir iespējas šantāžēt šos cilvēkus līdz pat šai dienai – vai par kādu saimniecisku nodarījumu vai par kādu politisku balsojumu. Ja mēs atcerēsimies deviņdesmitos gadus, tas nebija nekas jauns. Pat ministrus iecēla uz laiku, lai tie izdarītu konkrētu uzdevumu, pēc tam mierīgi ietu

pensijā. Es domāju, visi atceras – varbūt arī neatceras – ministru Strujeviču. Viņš savu darbu padarīja un aizgāja. Un tā bija tāda deviņdesmito gadu prakse. Un šeit ir tas paradokss, ka faktiski Ainārs Šlesers ienāca politikā ar skaidru mērķi – iet pret šo praksi. Paskatīsimies viņa pirmās vēlēšanas, viņa saukļus, viņa gandarījumu par to, ka viņi ies līdz galam un nepieļaus šādu politiku vairs Latvijā. Beidzās ar to, ka, nu, visi bija vienā laivā. Bet es domāju, ka mums jāsaprot, ka šis pārejas periods, teiksim, no padomju okupācijas un tirgus ekonomikas... no plānveida ekonomikas uz brīvu pasauli, demokrātisku iekārtu un arī uz brīvu tirgu – tas jau nav vienkāršs. Un joprojām mēs esam mantojumā saņēmuši to, ka ir iespējas ietekmēt cilvēkus par to, ko viņi ir darījuši deviņdesmitajos gados. Un ir cilvēki, kas ļoti efektīvi to izmanto.”

A.Judins: “Tad vai es pareizi sapratu, ka, izmantojot šantāžu, varbūt zinot kaut kādu informāciju, bija iespēja, varbūt arī joprojām ir, manipulēt ar deputātiem, izmantot kaut kādas tur vājības un faktiski panākt, ka atsevišķiem cilvēkiem vēlami lēmumi ir pieņemti.”

V.Zatlers: “Ir vēl otra lieta, par ko noteikti jārunā. Šādā jaunā demokrātijā – kam tad bija faktiski partiju organizēšanas pieredze? Komunistiskās partijas biedriem. Tiem, kas kalpoja komunistiskajam režīmam. Un, kā mēs redzam līdz šai dienai, jā, viņi ir labāk organizēti, viņi zina arī, kā ietekmēt savus partijas biedrus, jo komunistiskā partija bija specifiska, tā bija vienīgā partija Padomju Savienībā. Tā ka, es domāju, vēl jāpaiet gadiem 20, lai mēs atbrīvotos no šādiem mantojumiem.”

A.Judins: “Sakiet, lūdzu, žurnālā bija arī rakstīts par tādu epizodi, ka, domājot par jaunu valdības vadītāju, sarunu figuranti bija nolēmuši, ka tas varētu būt Mārtiņš Bondars, un, lai promotētu šo ideju, viņi sūtīja (nu tā rakstīts) jūsu kolēģi dakteri Zaržecki, lai viņš runātu. Vai tā saruna notikusi? Vai Zaržecka kungs bija ieradies pie jums, vai bija runāts tieši, ka, nu, Mārtiņš Bondars varētu vadīt valdību?”

V.Zatlers: “Šitas būs baumu līmenī, es domāju. Ir cita epizode, pieņemsim, ar Mārtiņu Bondaru tajā brīdī, kad krita Kalvīša valdība, un, pieņemsim, es nebiju gatavs kā valsts prezidents atbalstīt Edgara Zalāna kandidatūru. Ievilkās drusku tāda pauze politiskā: nu paskatīsimies, kā tad prezidents, jaunais, nepieredzējušais, rīkosies. Un tad bija tāds, nu, ko es arī aprakstu savos memuāros, tas ir pilnīgi precīzi. Bija jārikojas kaut kā. Bija pieprasījums pēc nepartejiska premjera, it kā izskanēja. Nu, tādā gadījumā Mārtiņš Bondars, Aivis Ronis un vēlākais prezidents Andris Bērziņš bija tie trīs kandidāti, ko es uzaicināju pats, ne pēc kāda ieteikuma uz Rīgas pili ar zināmu tādu piedāvājumu. Cik tas bija, kā saka, godprātīgs piedāvājums, tā ir cita lieta. Bet katrā ziņā dienas beigās es saņēmu atbildi, ka koalīcijas partijas ir vienojušās par Godmaņa kandidatūru, kuru es izvirzīju kā iespējamo premjera kandidātu. Tā ka Bondars parādās tikai tajā vietā.”

A.Judins precizē: “Nu, to, ko es lasu vienkārši: Šlesers ir izdomājis, ka pēc Ivara Godmaņa valdības krišanas 2009.gadā virzīt bezpartejisku premjeru – Mārtiņu Bondaru. Sūta Rīgas domnieku un ķirurgu Jāni Zaržecki pie prezidenta Valda Zatlera, lai tas savam bijušam kolēģim piespēlē šo ideju, pirms nākamā rītā jānotiek valdības veidošanas sarunām. Nu, teiksim, tā informācija, ko mēs jau lasām.”

V.Zatlers: “Tā informācija līdz manīm nav nonākusi, jo, kā es minēju, Bondars bija, teiksim, tāds variants, ja tajā brīdī vajadzētu vienoties pirms Godmaņa apstiprināšanas. Pēc Godmaņa apstiprināšanas situācija bija daudz savādāka. Ko var minēt par Jāni Zaržecki? Jā, viņš ir mans paziņa no seniem, studiju laikiem. Loģiski, ka viņš nāca un bieži vien par kādu jautājumu mēģināja uzzināt manas domas vai arī piespēlēt kādas idejas.”

A.Judins vaicā: “Vai jums nebija sajūtas, ka viņš, nu, arī varbūt citās sarunās pilda kaut kādus uzdevumus?”

V.Zatlers skaidro: “To nekad nevar zināt. Tāpēc arī prezidentam pašam ir jānolemj, cik dziļi šādās sarunās viņš ielaižas. Un mans princips, piemēram, bija vienmēr uzklaut, bet nesteigties ar kādiem lēmumiem vai priekšlikumiem.”

A.Judins: “Jūs minējāt gadījumu ar Amnestijas likumu. Vai jūs atceraties varbūt arī kādus citus normatīvos aktus, varbūt kaut kādus lēmumus vai nu valdībā, vai Saeimā, kur bija, nu, sajūta, ka tie lēmumi pieņemti, ievērojot atsevišķu cilvēku intereses, nedomājot varbūt tik daudz par valsti, bet par atsevišķiem cilvēkiem.”

V.Zatlers: “Citus grūti atcerēties, jo tomēr likumu pārskatīšana un nodošana otrreizējai caurlūkošanai vienmēr saistījās, vismaz manā praksē, ar dažādu oponentu sapulcēm Prezidenta pilī manu padomnieku klātbūtnē, kur tika izdiskutēts un tad beigās arī pieņemts lēmums, lai saprastu to problēmu. Tik klaju lobēšanu, kā tas bija šajā Amnestijas likumā, es pēc tam vairs neredzēju, bet tas bija ļoti klaji. Jo pirmām kārtām Amnestijas likumu pieņēma Saeima. Tātad bija paredzēts, ka prezidents, kā bija plānots, iznāks ar šo Amnestijas likumu un tad priekšlikumu un viņi nokārtos politisko ietekmi Saeimā, viņi nokārtos sabiedrības atbalstu, bet beigās viss bija čiks. Čiks tāpēc, ka tiešām bija rakstīts vienam cilvēkam un nekādu atbalstu sabiedrībā neizdevās iegūt. Un, protams, ka arī politikā ir jābūt praktiķim. Es vienkārši ļāvu šai iniciatīvai normāli aiziet nebūtībā dažu nedēļu laikā. Tas bija tā, ka tiešām nāca lobēt un bija liels aizvainojums par to, ka es šo karogu, kas ir ar baltiem diegiem šūts, nenesu augstāk, bet tomēr liku sabiedrībai izvērtēt.”

L.Pimenovs: “Paldies. Labdien! Jūs sacījāt, ka sarunas “Rīdzenē” nebija politiskās sarunas. Pirms tam, savas uzrunas pašā sākumā, jūs teicāt, ka “Rīdzene” bija vieta, kurā tika dalīta ietekme. Vēl vēlāk jūs sacījāt, ka tā ietekme bija ietekme uz politisko partiju līderiem, nenosaucot visus līderus vārdos, bet nu tomēr, kā jūs teicāt, tā bija

ietekme uz politisko partiju līderiem. Zatlera kungs, vai tomēr tās bija politiskās sarunas? Tas mans pirmais jautājums.”

V.Zatlers skaidro: “Un es atbildēšu tā. Klasiskā veidā, kā mēs runājam par demokrātiju un politisko procesu demokrātijā, tās noteikti nebija politiskās sarunas. Tas nozīmē to, ka ir zināmi instrumenti, institūcijas, kur notiek politiskās sarunas. Šeit mijās, kā es vēlreiz atkārtosu, pozīcija, opozīcija un saimnieciskie darbinieki. Šeit savijās viss kopā, un te nevar runāt par kaut kādu politisku procesu ar mēģinājumu nodibināt valdību vai mēģinājumu nosacīti lobēt kādu konkrētu likumu. Šeit bija, teiksim, kaut kas tik netipisks, kas ir iespējams tikai postpadomju laikā. Redziet, tas tomēr bija savējo klubiņš, kurā cilvēki runājās diezgan atklāti. Pieņemsim, viens no dalībniekiem faktiski atzinās likuma pārkāpumā, ko, ja viņš teiktu to pašu, ka viņam caur citiem cilvēkiem, caur citiem uzvārdiem, pieder nosacīts īpašums, līdz ar to viņš nav to deklarējis. Ja šo pašu tekstu šis cilvēks atkārtotu izmeklētājam, tas tiktu uzskatīts par pierādījumu. Viennozīmīgi tas tiktu uzskatīts par pierādījumu. Tas, ka šobrīd izmeklēšanas iestādes nespēj atrast pierādījumus šim faktam, kurā pats cilvēks atzinās, tas vien liecina par to, kādi procesi notika “Rīdzenē”. Tātad ļoti atklāti. Tai pašā laikā, teiksim, arī ar visiem, kā saka, viena, otra uzmešanas un blefošanas elementiem. Tas ir vairāk raksturīgi tomēr kā saimnieciskas ietekmes dalīšana personiskās interesēs. “Rīdzenes” sarunās nav tekstu, ka konkrēti par politiskām idejām. Tur neatradīsiet nevienu tekstu par politiskām idejām.”

I.Pimenovs: “Redziet, jūs teicāt, tās nebija klasiskas institūcijas – politiskas institūcijas, kurās noritētu pārrunas par politisko ietekmi. Mums pastāv vēl viena institūcija, tā saucas Koalīcijas padome. Šī Koalīcijas padome nevadās ne no viena normatīvā dokumenta vai akta. Vienkārši pulcējas politisko partiju līderi un saka, kas labi, kas nav labi, ko darām, ko nedarām, kā būs ietekme un pa kādiem kanāliem šī ietekme tiks nodrošināta. Tātad, no otras puses, šīs sarunas, kur jūs sākumā teicāt, ka tās nav politiskās sarunas, tikko esat pierādījuši, ka tomēr tām bija politisks raksturs, kaut runa bija arī par saimnieciskiem jautājumiem. Vai, ja tie bija noziegumi, noziegumi noteikti ir nosodāmi, sodāmi un tam sodam arī vajadzētu būt. Bet runa ir nevis par saimniecisko pārkāpumu vai mēģinājumu ietekmēt, izmantot savus administratīvos sakarus un ietekmes kanālus, lai dabūtu personīgo labumu, runa ir par politisko ietekmi. Tātad es gribētu, lai jūs man paskaidrotu, arī komisijas locekļiem: vai, jūsuprāt, sarunas “Rīdzenē” bija politiskās sarunas vai ne klasiskajā vārda “politiskās” nozīmē?”

V.Zatlers skaidro: “Es jums minēšu dažas atšķirības. Pirmkārt, Koalīcijas padome notiek atklāti, notiek Saeimas telpās. Tas, ka tās notiek, ir atklāts fakts. Un notiek Saeimas telpās. Tātad tur, kur sēž visi deputāti. Tajās piedalās tikai valdošās koalīcijas politiķi, un pēc tām seko preses konference. Un tagad liksim pretī “Rīdzenes” sarunas. Par tām neviens neko nezina, tajās piedalās gan pozīcija, gan opozīcija, un pēc tām

nenotiek preses konference. Ja jūs vēl neredzat šo atšķirību, tad man ir grūti atbildēt uz jūsu jautājumu.”

I.Pimenovs: “Nē, es gan ļoti labi redzu šo atšķirību. Es vienkārši gribētu pateikt, ka nosacīti mēs varam pieļaut, ka pēc sarunām “Rīdzenē” varētu notikt gan preses konference par to, kas bija runāts vai nebija runāts. Varbūt būtu iespējams uzaicināt uz to “Rīdzeni” arī tādas personas, kas būtu vienkārši nepieciešamas, lai dabūtu kādu jaunu informāciju, vai secināt par konkrētiem notikumiem, vai pieņemt lēmumu par turpmāko notikumu attīstību. Es vienkārši gribētu saprast, kur ir robeža starp pieļaujamo un nepieļaujamo. Jūs teicāt “klasiskās institūcijās”.”

V.Zatlers: “Kāpēc tas netiek darīts valdībā? Un par to ir runas, ka tur potenciāli varētu būt preses konferences. Ziniet, man bērniībā iemācīja tādu teicienu: “Ja tantei būtu riteņi, viņa būtu tramvajs.” Šeit jāsaprot tas, ka nevajag sacerēt kaut ko klāt. Vajag rēķināties ar to, kas notika, kas piedalījās, par ko runāja, un vai tur bija likuma pārkāpumi. Tas bija jānoskaidro. Politiskā procesā normāli cilvēki runā viens ar otru, partijas tiek ar partijām, prezidents tiek ar partijām, ir Koalīcijas padome, tas ir samērā atklāts process, kurš vienmēr beidzas ar sabiedrības informēšanu. Šeit nekā tāda nebija. Šeit bija slepenas sarunas, slepenā sastāvā, slēptas no sabiedrības, ar ļoti savtīgām interesēm.”

I.Pimenovs: “Komisijas ietvaros es atļausos tomēr komentēt jūsu uzrunu, jo tas ir ļoti svarīgi. Uzruna, manā skatījumā, skatot to kā pirmo mūsu šīs dienas darba kārtības jautājumu, kā arī mūsu mērķi, proti, secināt, vai bija Satversmes pārkāpumi tajā procesā, tajos notikumos, kurus mēs tagad pētām, izmeklējam komisijas ietvaros. Es jums piekrītu, ka noslēpumainas pārrunas bieži vien un vienmēr, gandrīz vienmēr, nosaka arī iespēju pārkāpt likumu. Bet es varu teikt tā, ka, lai gan visi zina par Koalīcijas padomi, tas nenozīmē, ka Koalīcijas padomes ietvaros var pārrunāt vai runāt par notikumiem, kuriem būtu līdzīgas sekas salīdzinājumā ar tiem notikumiem un tām pārrunām, kas notika viesnīcā “Rīdzene”. Jūs tam piekrītat?”

V.Zalters: “Es vēlreiz atkārtosu. Tās nebija politiskās sarunas starp valdošo koalīciju vai nosacīti starp opozīciju. Tās bija sarunas principā starp ietekmīgiem cilvēkiem.”

I.Pimenovs norāda, ka Koalīcijas padomē opozīcija vispār nepiedalās.

V.Zatlers skaidro: “Nu un tad? Viņi veido valdību. Viņi diskutēja par valdības mērķiem un veidiem, kā to realizēt. Tie ir pavisam citi mērķi. Šajās sarunās “Rīdzenē” neviens nediskutēja, kā valdībai rīkoties. Viņiem pat nekādas daļas nebija gar valdību. Tā ka jāmēģina tomēr saprast šīs atšķirības, saskatīt šīs atšķirības. Tas ir ļoti būtiski.”

I.Pimenovs: “Es jums piekrītu pilnībā, ka saskatīt šīs atšķirības ir ļoti svarīgi, ļoti būtiski. Tas ir arī mana jautājuma mērķis. Kur ir tā atšķirība starp Koalīcijas padomes

ietvaros veiktajām sarunām un starp tām sarunām, kas notika “Rīdzenē”, arī varbūt citās vietās? Un mans jautājums būtu, Zatlera kungs... jūs teicāt tā, ka noteikti zināt par tām sarunām, kas bija notikušas viesnīcā “Rīdzene”. Jautājums: vai jūs bijāt lietas kursā, ka notikušas sarunas varbūt citās vietās, kuras mēs nezinām?”

V.Zatlers skaidro: “Redziet, mana prakse bija ļoti vienkārša. Valsts prezidentam jārunā ar visiem politiskajiem spēkiem, pat ar tiem, kas izstājas no savām partijām, no savām frakcijām, jā, arī tās es aicināju. Un šādas sarunas notika vai nu Rīgas pilī, vai Jūrmalas rezidencē, tātad Valsts prezidenta darbavietā. Un pilnīgi skaidrs, ka tas notika katru gadu, jūnijā, pirms prezidenta uzrunas Saeimā, tas notika katru reizi, kad bija jāveido valdība, tas notika tajā ekonomiski grūtajā laikā, kad bija jāpieņem visi šie nepopulārie fiskālās disciplīnas likumi. Saprotiet, ir pietiekami daudz procesu jeb, kā saka, institūciju, kur tas viss risinās. Bet to dara valdība. Jūs saprotat? Jūs jau varat teikt, ka katrā virtuvē var sanākt trīs cilvēki un par kaut ko runāt. Bet saprotiet – tas nav politiskais process.”

I.Pimenovs: “Bet viss atkarīgs no tā, kādas personas piedalās sarunā virtuvē. Un es neredzu īpašu nozīmi – tā bija viesnīca “Rīdzene” vai virtuve. Ja satikās trīs politiķi pirtī vai trolejbusa pieturā un saruna ir notikusi, tās sekas, ja viņi ir politiķi un partiju līderi, kā jūs teicāt, vai ietekmīgas personas, šīs te sarunas ietekmēs un būs ļoti svarīgas visai valstij. Bet jūs uz manu jautājumu neatbildējāt, piedodiet, lūdzu! Es saprotu, ka gan Prezidenta pilī, gan citur tādas sarunas ir notikušas. Jautājums: vai jūs bijāt lietas kursā par citām sarunām – bez tām sarunām, kas notikušas viesnīcā “Rīdzene”? Varbūt vēl citur bija tādas līdzīgas sarunas, par ko mēs nezinām?”

V.Zatlers norāda, ka viņam nav tādu datu.

M.Leja vaicā: “Precizējošs jautājums. Jūs minējāt savās atbildēs šādu lietu: Saeimas vairākums atbalstīja vienas personas intereses. Es gribēju precizēt, vai ar to jūs domājāt lēmumu atteikt dot piekrišanu Šlesera kratīšanai?”

V.Zatlers atbild apstiprinoši.

M.Šics jautā: “Jūs daudz runājāt par privātām interesēm, kas tiek realizētas dažādās šādās sarunās. Un vairākās komisiju sēdēs ir aktuāli minēts otrs, ka tādi procesi būtu mazāk efektīvi vai mazāk ietekmīgi, ja Latvijā būtu pieņemts lobēšanas likums. Un tātad arī es to izteicu, Juristu biedrība ir izteikusi. Tātad, kā jūs redzat, kā šis lobēšanas likums varētu šos procesus padarīt gan caurspīdīgākus, gan leģitīmākus un neprasītos pēc šādām sarunām?”

V.Zatlers skaidro: “Pirmām kārtām es domāju, ka lobēšanas likums noteikti ir vajadzīgs. Bet lobisti parasti lobē kādu vienu konkrētu tēmu, kādas konkrētas intereses, un tās ir redzamas, un tā tālāk. Viņi lobē, pārliecina publiku, pārliecina

deputātus, pārliecina faktiski arī par šāda likuma nepieciešamību. “Rīdzenes” sarunas nav nekāds lobisms. Tas nav lobisms! Tā ir ietekmes sarunāšana, ietekmes pārdaļīšana vai apmaiņa vai ietekme uz bartera darījumu. Tam nav nekāda sakara ar lobismu. Tā ir pilnīgi kaitīga parādība, kam nav sakara ar lobismu. Jo tas, ka ir cilvēku pilsoniskās grupas, kam ir kādas intereses, un viņi grib tās fiksēt likumos, un lobists ir tas cilvēks, kas iet viņu vārdā, to dara, tas daudzviet pasaulē notiek, un tas ir caurspīdīgi, tas ir redzami. Mēs zinām, šis cilvēks ir reģistrējies. Mēs zinām, kā vārdā viņš runā. Saprotiet, tas palielina atklātību! Lobists darbojas atklāti.”

I.Pimenovs vaicā: “Tomēr par mūsu darba kārtību – šīsdienas sēdes darba kārtību. Iespējamie Satversmes pārkāpumi. Zatlera kungs, jūs varat varbūt nosaukt konkrētus Satversmes pantus, kuri ir pārkāpti, jūsuprāt? Tas arī ir mūsu uzdevums, tāpēc mēs vienkārši esam izvēles priekšā. Un jūsu viedoklis te būtu ļoti lietderīgs.”

V.Zatlers skaidro: “Lai cik augstu jūs arī mani vērtējat, tas ir Satversmes tiesas kompetencē – ir ievērota vai nav ievērota Satversme. Un es atturēšos no komentāriem, šeit ir pārkāpta vai nav pārkāpta Satversme. Tātad mūsu valstī ir Satversmes tiesa, kura vērtē, vai kāds normatīvais akts vai process ir atbilstošs mūsu Satversmei. Tās ir Satversmes tiesas tiesības, un es negribētu šeit jaukties iekšā Satversmes tiesas kompetencē.”

R.Jansons: “Es gribu vērst komisijas locekļu un prokurora Lejas kunga uzmanību uz to, ka Zatlera kungs savā paskaidrojumā norādīja, ka Šlesera kunga minētie apgalvojumi par sarunu ar Zatlera kungu ir bijuši meli. Un atgādinu to, ka Parlamentārās izmeklēšanas komisiju likums nosaka: par apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu komisijai draud kriminālatbildība. Mans uzskats ir, ka būtu vēl vienreiz jāaicina Šlesera kungs uz komisiju un šis jautājums tad viņam jāuzdod.”

M.Leja norāda, ka jau iepriekš fiksējis šo faktu.

I.Sudraba norāda: “Prokurors ir piefiksējis šo faktu, un es domāju, tāpēc mums, ja pārējie piekrīt, nav nepieciešams aicināt un vēl vienu reizi iztaujāt Šlesera kungu. Tālāk prokuratūra parūpēsies par faktu noskaidrošanu.”

I.Sudraba pateicas **V.Zatleram**, slēdz dienas kārtības pirmo jautājumu dodot vārdu **J.Dūklavam** pirms tā izjautāšanas dienas kārtības otrā jautājuma ietvaros.

J.Dūklavs: “Pirmām kārtām an ir šeit atzinumi gan no Valsts ieņēmumu dienesta, gan divi dokumenti ar ierobežotu pieejamību no KNAB. Diemžēl te ir rakstīts, ka laikam es to visu nedrīkstu stāstīt, kas ir rakstīts šinīs dokumentos, kuri ir ierobežotas pieejamības dokumenti, jo aizsargā ar likumu trešās personas. Bet nu atsevišķas lietas tomēr es atļaušos pateikt. Es nekādi nevaru piekrist, ka man ir kaut kāds sakars ar krimināllietu Nr.1687... 11 cipari. Kā šeit tiek minēts, ka tiek skatīts jautājums par

krimināllietu. Ļoti precīzi ir KNAB nolēmumā teikts: “Atteikt uzsākt kriminālprocesu pret... (tur ir tukšumiņš), jo nav noticis Krimināllikuma 320.pantā paredzētais noziedzīgais nodarījums – kukuļņemšana. Atteikties uzsākt kriminālprocesu pret... (es saprotu, ka tur vajadzētu būt manam vārdam), jo nav noticis Krimināllikuma 323.pantā paredzētais noziedzīgais nodarījums.” Nu, šis dokuments ir tāds priekš ikdienas lasīšanas diezgan sarežģīts, jo daudz baltu plankumiņu tur ir. Un otrs – tāds pats lēmums par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu (tur bija viens izmeklētājs, šeit ir cits izmeklētājs): atteikties uzsākt kriminālprocesu pēc 219.panta otrās daļas paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva, jo nav pazīmjū... par pieņemto lēmumu, un tā tālāk, var paziņot. Valsts ieņēmumu dienests raksta līdzīgu dokumentu, ka atteikties uzsākt administratīvo pārkāpumu lietvedību daļā... Tur ir par četriem gadiem, no 2010.gada līdz 2014.gadam – 1.punkts. Un 2.punkts – par 2015.gadu. Nu, arī tieši tāda pati atbilde. Es uzskatu, ka ir ļoti slikti, ja mēs politiskās cīņas lauciņā izmantojam šādu valsts ļoti svarīgu institūciju savākto materiālu, uz kuru viņiem ir pamatotas tiesības, izmeklējot, protams, attiecīgus kriminālprocesus. Es nekādi nevaru piekrist, ka esmu piedalījies daudzās sarunās ar Šlesera kungu vai ar, kā te tiek minēts, daudziem oligarhiem. Es esmu piedalījies vienā sarunā. Jā, es tādā sarunā esmu piedalījies, es to esmu jau pastāstījis, un arī izmeklēšanas procesā es to esmu pastāstījis, atbildējis uz visiem jautājumiem, kādi man tika uzdoti, – gan attiecībā uz to, ka es tur biju palielējies ar īpašumu. Es ļoti gribēju, lai man iedod noklausīties sarunas, jo es domāju, ka tur ir sajauktas divas lietas, ja es tā esmu arī teicis. Tas ir privātipašums, tam nav nekāda sakara ar valsti; tas ir privātipašums, kas pieder cilvēkiem. Jā, es pazinu tos cilvēkus un pazīstu, un privātā sarunā ar jebkuru, teiksim, vienalga, ar kuru kolēģi, es varētu teikt: “Jāni, Pēter, Ainār, Miķeli, klausies, vai tev nav kāda iespēja palīdzēt nopirkt, pārdot?” Es esmu bijis ostā vairākkārt ar ārzemju investoriem, braucis, rādījis, piedāvājis īpašumus. Divi, man liekas, arī ostā. Nu, es neteikšu, ka es esmu bijis galvenais, kas to ir sakārtojis, lai šie investori ienāk ostā, bet es esmu piedalījies šinīs procesos, un tie īpašumi ir, un notiek darbība graudu termināļos – divos, kas ir saistīts ar manu nozari. Par citām nozarēm es tā kā ne. Tā ka, manuprāt, šādā veidā iegūstot informāciju un to izmantojot, ir ļoti, ļoti slikti. Kas attiecas uz tādu lietu, ka es neesmu šovmens, nenodarbojos ar tādām lietām, es neesmu iesaistījies te nekādās sarunās, ne garās, ne īsās, – es esmu sniedzis tikai vienu paziņojumu, kurā esmu pateicis, ka es aicinu tiesībsargājošās institūcijas iespējami īsā periodā profesionāli izmeklēt šīs lietas un esmu gatavs maksimāli sadarboties un palīdzēt šī procesa pareizas, taisnīgas lietas noskaidrošanā. Tas arī viss. Man vairāk nekādu komentāru nav, jo es nekādā veidā nevaru piekrist, ka mans jautājums ir saistīts ar šo kriminālprocesu. Nu, jums ir viens no jautājumiem – noskaidrot, kāpēc šis kriminālprocess izbeigts. Paldies.”

I.Sudraba: “Paldies jums. Es sākšu ar citātu no Parlamentārās izmeklēšanas komisiju likuma 7.panta. Pirmā daļa: “Parlamentārās izmeklēšanas komisijai ir tiesības uzaicināt uz savām sēdēm jebkuru personu un uzklaut tās paskaidrojumus.” Tālāk: “Personai ir tiesības atteikties sniegt paskaidrojumus par sevi un saviem ģimenes

locekļiem.” Un, kā jūs dzirdējāt jau no iepriekšējās sarunas, tad, protams, ir kriminālatbildība par nepatiesas informācijas sniegšanu. Un es uzdošu no savas puses dažus jautājumus. Ja es pareizi sapratu, tad jūs tikai vienu reizi ar Aināru Šleseru esat ticis viesnīcā “Rīdzene”. Tā kā tēma ir arī par dažādu amatpersonu ievēlēšanu vai neievēlēšanu amatos, – vai jums ir zināms kaut kas par to, kādā veidā notika vai ir notikusi Jāņa Maizīša, es lietošu vārdu pēdiņās “izgāšana” Saeimā?”

J.Dūklavs: “Absolūti nekādās sarunās neesmu piedalījies – ne par Maizīša kungu, ne par citām valsts amatpersonām –, kur tiktu spriests par viņu ievēlēšanu vai neievēlēšanu, virzīšanu vai nevirzīšanu.”

I.Sudraba: “Un arī saistībā ar sarunām, ko veda Ainārs Šlesers, – par to, ka par kandidātiem, te ir runa par deputātu kandidātiem, var virzīt tikai tādus cilvēkus, kuri reāli ir gatavi strādāt kopā ar “Par labu Latviju” un SASKAŅU arī?”

J.Dūklavs norāda, ka nav tādās sarunās piedalījies.

I.Sudraba: “Un vēl viens jautājums no manas puses. Kā jūs uzskatāt, – kā jūs no savas puses esat veicinājis to, ka valdība atļāva šo prieku izciršanu Šlesera mājas būvniecībai Pumpuros?”

J.Dūklavs skaidro: “Jā, varu atbildēt uz šo jautājumu. Es arī to esmu izklāstījis. Ja jūs būtu iepazinušies ar lietas materiāliem, tur viss ir smalki aprakstīts. KNAB man uzdeva šos jautājumus. Jā, es vadīju sēdi. Dombrovska kungs tanī laikā bija kaut kur ārzemēs noteikti, un dienaskārtībā bija šis jautājums. Tikai jūs to tā ne sevišķi precīzi noformulējāt; Jautājuma būtība nav par prieku izciršanu. Jautājuma būtība ir zemes transformācija. Un, es domāju, ja tas būtu kāds cits Latvijas cilvēks, kas gribētu to darīt, neviens to pat neapsriestu un nerunātos. Ir likums, ir kārtība, kādā to dara. Vienkārši tā tas ir, ka Zemkopības ministrijas Meža departaments sagatavo dokumentus uz valdības sēdi. Dokumenti tika sagatavoti attiecīgi, kā tas pienākas, un valdības sēdē šis jautājums bija jāizskata. Tas tika izskatīts, un tika pieņemts lēmums. Tas nedeva nekādas tiesības nevienam neko cirst. Tās bija vienkārši tiesības vērsties Jūrmalas novada domē, lai saņemtu tālākās... nu, tālākai rīcībai attiecīgus dokumentus, kas ir novērtējums uz vidi. Kā jūs saprotat, lai šos visus novērtējumus tālāk iegūtu, tas prasa gan laiku, gan darbošanos ar to visu. Bet šis lēmums nekādā veidā nedeva tiesības nocirst nevienu priedi. Tas deva tiesības tālāk rīkoties. Tas arī viss.”

M.Šics: “Mēs esam savstarpēji apmainījušies varbūt kādreiz ar vienu otru laipnību sakarā arī šīm jūsu sarunām “Rīdzenē”. Viens tāds konkrēts jautājums. Vai tiešām tas, ka transformācijas atļauja ar Ministru kabineta lēmumu un tajā termiņā, kādā saņēma Šlesera kungs. Uz tādu tajā laikā un arī tagad var pretendēt jebkurš cits Latvijas iedzīvotājs?”

J.Dūklavs: “Pilnīgi noteikti. Pilnīgi noteikti! Tas ir Šlesera kunga īpašums, ja es pareizi atceros, Šlesera kunga privāts īpašums, kurā viņš gribēja mainīt vienkārši zemes izmantošanas veidu un uzbūvēt tur, es pat neatceros, ko viņš tur gribēja būvēt. Un līdz ar to viņš iesniedza šādu dokumentu, lai varētu tālāk rīkoties, jo bez šīs atļaujas attiecībā uz transformāciju tālākās darbības vienkārši nenotiek.”

M.Šics precizē: “Jautājums bija – vai tiešām tas temps un ātrums, kādā parādās šis dokuments un tiek pieņemts, tāpat gāja visiem citiem pretendentiem uz šādu transformāciju?”

J.Dūklavs skaidro: “Šāds dokuments, ja es pareizi atceros, tika ļoti ilgi un gari netika likts Ministru kabineta dienaskārtībā, bet es nevarēju jums paskaidrot apstākļus, kāpēc tas tā bija. Un man būs arī ļoti grūti jums izstāstīt, kāpēc tanī reizē, kad es vadīju to Ministru kabineta sēdi, šis dokuments tur bija. Var atkal filozofēt, kāpēc tas tā bija, kāpēc tas tā nebija, un man nebūs precīzu atbilžu, ko jums pateikt. Bet tas, ka tas notika Ministru kabineta sēdē vispārējā kārtībā, kādā notiek Ministru kabineta sēdes, – jā, tas tā notika. Un, cik man ir informācija, pēc tam vēl vairāki gadi pagāja, kamēr Šlesera kungs vienojās ar attiecīgajām Jūrmalas dabas aizsardzības organizācijām un tā tālāk, lai viņš saņemtu to atļauju. Tas ir tikai sākums. Un vēlreiz atkārtāju: šis lēmums nedod tiesības nocirst nevienu priedi Jūrmalā.”

M.Šics: “Un otrs jautājums būs kontekstā ar to sarunu. Es vairāk par to morālo pusi. Kādēļ jums, cilvēkam ar vārdu, ar godu, cilvēkam, kurš asociējas ar, iespējams, iespējamo valsts nākamā vadītāja amata ieņemšanu. Kādēļ jūs mēģinājat šajā sarunā līdzināties šiem blēžiem, kuriem ir tie īpašumi, kuriem kaut kādas privātas un tamlīdzīgas.? Kāpēc jums vajadzēja teikt, ka tas ir jūsu? Ja pateiktu draugam – nu, draugam ir draugam, paziņām. Bet – kādēļ.? Man šis aspekts nav saprotams. Kāpēc ir vajadzīgs, runājot ar bandītiem vai blēžiem, es negribu nonākt tiesā par šādiem skarbiem vārdiem. Kādēļ jūs tomēr mēģinājat šajā sarunā līdzināties viņiem?”

J.Dūklavs skaidro: “Nē, godātais Šica kungs, es nemēģināju līdzināties viņiem. Es jau savos ievadvārdos teicu – es ļoti vēlējos noklausīties šo sarunu oriģinālu. Man vienalga, autentisku vai neautentisku, bet – oriģinālu, to, ko es esmu tur teicis un runājis. Jo es neatceros, ka es būtu to par savu īpašumu uzdevis, ka tas ir mans īpašums. Bet, ja es tur esmu kaut kur pieminējis (kā jūs pareizi teicāt, sarunā palieloties vai pablefojot kaut ko), ka arī manas intereses vai kas tur tādā veidā ir, tad tās ir divas dažādas lietas. Tās ir dažādas lietas. Man nekad nav piederējis neviens īpašums ostā, nekāds īpašums nav piederējis, nepieder arī tagad. To jūs varat pārbaudīt ar oficiālām metodēm, neoficiālām metodēm, vienkārši tas tā nav. Un es pat atļāvos pasmieties: tagad man būtu jāmēģina atrast kādu īpašumu ostā, jo pretējā gadījumā pilnīgas blēņas iznāk – ka man jāatbild par to, kā man nav! Kādreiz bija otrādi: bija jāpierāda, ka tev ir, bet tagad jāpierāda, ka man nav. Kas notiek?!”

A.Judins: “Tā. (Citāts) “Aivars nodemonstrēja spēku un iedeva pa rīkli ģenerālprokuroram. Tas ir tāds spēka demonstrējums,” uzslavēja Šlesers. Un Dūklavs piekrita: “Jā, jā.” Tātad jūs apgalvojat, ka jūs nerunājāt par šo jautājumu. Vai publicētā informācija atbilst patiesībai, ka jūs atzinīgi vērtējat darbību saistībā ar ģenerālprokuroru?”

J.Dūklavs skaidro: “Es noteikti nevērtēju. Ne atzinīgi, ne neatzinīgi. Ess apstiprinu, ka viņš to ir, ja tādi vārdi tur bija. Es jums vēlreiz saku: es neesmu neko noklausījies. Judina kungs, es jums vēlreiz saku: es neko neesmu noklausījies. Un arī runājot KNAB, es teicu, ka neanalizēšu šo žurnālā publicēto materiālu, kamēr nebūšu dzirdējis, ka tas tā ir. Jūs man nesauciet citātus! Tāpat kā par iepriekšējo. Es saku: man ir lielas aizdomas, ka ir pavariēts ar manis teikto.”

A.Judins norāda: “Dūklava kungs, jums ir iespēja izvēlēties, ko darīt un kā atbildēt uz maniem jautājumiem. Man ir iespēja jautājumus uzdot. Un es jautājumu uzdevu. Un mans jautājums bija: vai toreiz jūs vērtējat atzinīgi to kārtību, kas notika? Vai jūs joprojām uzskatāt, ka tas bija pareizi un labi?”

J.Dūklavs skaidro: “Es nevērtēju atzinīgi. Es noklausījos un teicu “jā”, ka esmu dzirdējis, ko man teica. Ja tādi vārdi tur ir bijuši, tad es esmu dzirdējis, ko man teica.”

A.Judins: “Jā, paldies. Vēl viens citāts. “Tajā sapulcē, kur es piedalījos, skaidri un gaiši pateica, ka par kandidātiem var virzīt tikai tādus cilvēkus, kas reāli ir gatavi strādāt kopā ar PLL un “Saskaņas Centru”,” atstāsta Dūklavs. Vai gatavība veidot koalīciju un strādāt ar SASKAŅU bija viens no kritērijiem, kurš ir ievērots, sastādot kandidātu sarakstu ZZS? Vai ZZS šo faktoru, kritēriju ir ievērojusi? Iespējamo kandidātu gatavību sadarboties ar atsevišķām partijām?”

J.Dūklavs norāda: “Neko nav ievērtējusi. Absolūti nekādas ievērtēšanas ne tikai par “Saskaņas Centru”, bet arī par pārējām partijām. ZZS nav tāda kritērija – ievērtēt, kas ar ko ir gatavs sadarboties.”

A.Judins: “Jā, bet frāze: “Tajā sapulcītē, kur es piedalījos, skaidri un gaiši pateica, ka ZZS par kandidātiem var virzīt tikai tādus cilvēkus, kas reāli gatavi sadarboties ar PLL un SASKAŅU.” Tas atbilst patiesībai? Tie ir jūsu vārdi vai nav?”

J.Dūklavs norāda, ka neatceras tādus vārdus.

A.Judins: “Paldies. Kā jums šķiet (mēs šodien sākām runāt, arī ar Zatlera kungu runājām), vai ZZS ir politiskais spēks, kas strādā Lemberga labā un pilda uzdevumus, un būtībā pakļaujas viņa gribai? Kāds ir jūsu viedoklis?”

J.Dūklavs norāda: “Mans viedoklis ir tāds, ka ZZS ir ļoti patstāvīgs politiskais spēks un ka Lemberga kunga ietekme ir stipri pārspīlēta. Viss. Tāda ir mana atbilde.”

A.Judins: “Jā. Sarunā ar Šleseru jūs stāstījāt, ka kungs no Rietumu puses ļoti labi izsakās par Šleseru. Jūs par to runājāt tā, lai uzturētu sarunu, vai tā bija vienkārši kaut kādas informācijas nodošana, teiksim, tiltu nodibināšana?”

J.Dūklavs: “Nē, nē! Kāds cilvēks, no kurienes?”

A.Judins: “Nu, jūs tā viņu nosaucāt: “kungs no Rietumu puses”. Kas ir kungs no Rietumu puses? Varbūt jūs varētu pateikt, kuru cilvēku jūs domājat?”

J.Dūklavs: “Neatceros, nevaru pateikt.”

A.Judins: “Jautājums. Par zemes transformāciju. Ka tā ir ierasta lieta, bieži notiek. Sakiet, lūdzu, vai bieži notiek tā, ka cilvēks, ministrs, kas pilda premjera uzdevumus, brauc uz kaut kādu viesnīcu, lai pastāstītu, ka transformācija veiksmīgi sakārtota vai notikusi? Vai jums ir zināms par citiem tādiem gadījumiem?”

J.Dūklavs: “Man nav zināms par tādiem gadījumiem, ka brauktu. Arī es speciāli nebraucu uz viesnīcu, lai kādam kaut ko pastāstītu, bet pie sarunas sarunājoties, ja to sarunu, tā, man liekas, nebija piecas minūtes, tā bija krietni ilgāka. Tāpēc ne velti es saku, ka labprāt noklausītos šo sarunu pilnībā, tur noteikti vēl kaut kas tika runāts. Bet tik vecus notikumus – pirms vairāk nekā 10 gadiem. Ja es arī ar jums runātu pirms 10 gadiem un pēc tam man paprasītu katru teikumu, vai tu to esi teicis vai neesi teicis, es nevaru apstiprināt, vai es to esmu teicis vai es to neesmu teicis, vai es to esmu dzirdējis vai es to neesmu dzirdējis. Tā saruna man nebija tik ļoti nozīmīga, kā, piemēram, saka Zatlera kungs, – ka pie viņa nāca un prasīja, lai tur ievēl vai likumu maina, vai to, vai to. Man tā bija ļoti ikdienišķa saruna par dažādiem jautājumiem.”

A.Judins: “Redziet, ja es, piemēram, ar kādu runātu par 15 miljonus vērtu darījumu, man tas paliktu atmiņā. Man tā nav ikdiena. Katram ir savas ikdienas sarunas. Bet, protams, kaut ko var arī aizmirst. Bet, runājot par to zemi, es tomēr nolasīšu: “Man arī tanī skaitā ostā viens zemes gabals pieder, tīri privāti.” Tātad jūs neatceraties, ja?”

J.Dūklavs: “Tā varētu būt tīri pafleitēšana, un tā, kā es jau jums sākumā minēju.”

A.Judins: “Jūs gribat teikt, ka mūsu ministri kaut kur brauc un tur stāsta, kaut ko izdomā, lai uzturētu sarunu?”

J.Dūklavs: “Jā. Ja tā esmu teicis. Es jums cikreiz jau saku: es neesmu šīs sarunas dzirdējis.”

A.Judins: “Jūs sākumā stāstījāt, ka kaut kāda zeme tomēr kaut kādiem cilvēkiem tur piederēja. Ir citi cilvēki? Nepārdeva zemi?”

J.Dūklavs: “Cilvēkiem, jā! Viņiem šodien pieder. Cik es zinu šodien. Neesmu dzirdējis. Viņi man noteikti pastāstītu, ja būtu izdevies.”

A.Judins: “Lembergs, runājot ar Šleseru, teica, ka “Dūklavs būtu vo prezidents”. Žestu es neredzēju, bet varu iedomāties, ka vārds “vo” – tas ir tāds pozitīvs vērtējums. Bet kritika bija tieši, ka nu, divi punkti bija nosaukti: angļu valoda un otrs, ka Dūklavs negrib. Vai tā ir taisnība, ka jūs negribējāt un, kad jums bija piedāvāts kļūt par prezidentu, jūs noraidījāt šo priekšlikumu? Vai neoficiāli jums bija piedāvāts kļūt par Valsts prezidentu? Varbūt partijas saimnieks?”

J.Dūklavs: “Man oficiāli neviens nav piedāvājis kļūt ne par prezidentu, ne par premjeru, ne kādus citus amatus ieņemt. Man ne oficiāli, ne neoficiāli ne partijas vadība, ne mūsu partijas valde. Partijas saimnieks arī man nav piedāvājis kļūt par prezidentu, ja jūs tādu vārdu lietojat, jo man nav partijai saimnieka.”

A.Judins: “Un jūs sākāt runāt par to, ka kaut kādus amatus oficiālās sarunās... Jo būtībā šeit izskanēja informācija, publicēta informācija, ka jūsu atteikums bija viens no iemesliem, kāpēc jūsu kandidatūra nebija virzīta. Bet kopumā jūsu pieredze, zināšanas, varbūt arī citas pazīmes bija vērtētas ļoti pozitīvi.”

J.Dūklavs: “Nu, pagaidiet! Vai es esmu vainīgs, ja manas īpašības kāds vērtē pozitīvi? Ļoti labi! Man šis amats nebija piedāvāts. Ja kaut kur vīri kaut ko ir apsprieduši, ka varētu varbūt piedāvāt, – ļoti iespējams.”

A.Judins: “Sakiet, lūdzu, vai agrāk un arī tagad, vai bieži jāsaskaņo jautājumi ar Lembergu politiskā nozīmē? Tieši vai pastarpināti?”

J.Dūklavs norāda: “Man nav neviens jautājums jāsaskaņo ar Lembergu. Ne tieši, ne pastarpināti.”

A.Judins vaicā: “Vai ir cilvēki, kas būtībā sarunās ar jums pārstāv Lembergu, un jums ir skaidrs, ka tie cilvēki, nu, būtībā viņi rīkojas, lai nodotu informāciju?”

J.Dūklavs: “Es jums jau teicu: man nav ne tieši, ne pastarpināti jādod nekādi paskaidrojumi, ne arī jāklausa, ko saka Lembergs. Ja Lemberga kungs piedalās, kā Zatlera kungs minēja, mūsu ZZS valdes sēdē vai piedalās kādā citā sapulcē, kur mēs spriežam par jautājumiem, – jā, es varu piekrist Zatlera kungam šinī aspektā, ka viņš ir ļoti sagatavojies katram konkrētam jautājumam. Viņš nāk, viņš piedalās, stāsta, mēs klausāmies. Un ir gadījumi, es pat teikšu – daudz gadījumu noteikti ir bijis šo gadu laikā, ka mēs atbalstām tādu viedokli, kādu ir paudis Lemberga kungs.”

A.Judins: “Jā, bet Zatlera kungs ir teicis, ka arī Saeimā, cik es sapratu, strādā cilvēki, kuri deviņdesmitajos gados paspēja kaut ko tādu izdarīt, par ko varbūt viņi negribētu, lai citi zinātu. Un līdz ar to, teiksim, tiem, kam ir tāda informācija, ir iespēja manipulēt ar šiem cilvēkiem. Vai jums ir zināmi tādi gadījumi?”

J.Dūklavs: “Ļoti iespējams! Man personīgi nav tādu gadījumu. Man arī nekādu tādu piedāvājumu nav bijis. Es politikā ienācu no 2009.gada. Tad jau visi tie labie laiki, par kuriem runāja Zatlera kungs, tā kā bija bišķiņ aizgājuši. Tā es sapratu pēc Zatlera kungs teiktā, ka ir bijuši tādi laiki, ir bijuši ziedu laiki. Man ziedu laiku nebija. Es strādāju Piebalgā un vadīju alusdarītavu.”

A.Judins: “Jā. Un tagad ministrijas, piemēram, tieši rūpējas vien par savām atsevišķajām nozarēm un, piemēram, organizē konkursus, teiksim. Viss notiek likumīgi patlaban, ja? Un viss ir pareizi, un melnās kases partijām neeksistē un tā tālāk. Tagad viss ir sakārtots. Vai es pareizi sapratu?”

J.Dūklavs: “Es domāju, ka ministrija noteikti nenodarbojas ar kaut kādiem konkursiem pa labi un pa kreisi. Starp citu, Zemkopības ministrijai konkursu ir ļoti, ļoti maz, ko tā organizē. Ministrijas padotības iestādes organizē nevis konkursus, bet organizē Eiropas atbalsta naudas izmaksāšanu zemniekiem pēc attiecīgiem nosacījumiem. Jā, tā tas notiek. Bet ministrija kā tāda organizē ļoti maz konkursu.”

A.Judins: “Man pēdējais – tehniskais – jautājums. Jūs bijāt KNAB, un jūs šodien vairākas reizes atkārtojāt, ka jums nebija iespējas noklausīties sarunas.”

J.Dūklavs: “Jā.”

A.Judins: “Vai jūs lūdzāt tieši KNAB cilvēkus, lai viņi jums nodrošinātu iespēju noklausīties, un bija atteikums no viņiem?”

J.Dūklavs: “Jā.”

A.Judins: “Tātad bija lūgums un bija atbilde, ka jums nav tādu tiesību?”

J.Dūklavs: “Jā, ka man nav tādu iespēju to noklausīties.”

I.Sudraba pateicas **J.Dūklavam** un dod vārdu **D.Liepiņam** pirms tā izjautāšanas,

D.Liepiņš: “Man pirmoreiz ir, teiksim, tāds gods piedalīties šāda veida pasākumā. Skatoties, kā kolēģi izmantoja šādu iespēju, pateikšu, jo varbūt pēc tam pēkšņi tādas iespējas vairs nebūs. Tātad pirmais, ko es gribu teikt. Esmu ļoti pārsteigts, ka vispār man uz šejieni ir jānāk. Bet, nu labi, es dzirdēšu droši vien iemeslus, kāpēc tas tā ir

noticis. Un, izlasot tās, vienmēr rūpīgi lasīju komisijas pamatbūtības, teiksim, bija par valsts nozagšanas pazīmēm un izmeklēšanas lietām. Esmu ļoti pārsteigts, ka šeit viens otrs komisijas pārstāvis, kurš ir tik aktīvs, uzdod dažādus jautājumus, nav iekļāvis uzdodamo jautājumu, teiksim tā, uzaicināto personu sarakstā cilvēkus no KNAB, no paša pārstāvētās, ilggadīgi pārstāvētās, partijas saistībā ar visādām Rēzeknes burtnīciņām un visām citām lietām. Es pats biju savā laikā ļoti aktīvs pašvaldības deputāts un esmu mēģinājis komunicēt ar šiem KNAB pārstāvjiem, sniegt viņiem materiālus par noziegumiem, kas, manuprāt, noziegumiem, kas tiek darīti manā pašvaldībā, konkrēti – Jelgavas pilsētā. Diemžēl esmu saņēmis no šiem pašiem, kas šobrīd un visu laiku, es saprotu, ir godīgāki un taisnīgāki par visu pasauli, atteikumus un pilnīgu ignoranci attiecībā uz kaut kādu tālāku darbību. Tā ka droši vien šobrīd būšu gatavs uz klausīt. Kaut gan es vēlreiz saku: nesaprotu, par ko man varētu uzdot jautājumus, bet būtu gatavs uz klausīt šos jautājumus, jā.”

I.Sudraba vaicā: “Cik bieži jūs esat ticies ar Aināru Šleseru viesnīcā “Rīdzene”, un kādā sakarā ir bijušas šīs tikšanās?”

D.Liepiņš skaidro: “Ziniet, es ar Aināru Šleseru vispār kontaktā esmu viena iemesla pēc. Savulaik strādāju privātā uzņēmumā, mani tur uzaicināja Norvēģijas uzņēmēji, un tur bija arī Šlesers, ar kuru iepriekš es pazīstams nebiju. Strādājot šajā privātajā kompānijā, vienā brīdī ārzemēs pēkšņi tiku sazvānīts un man piedāvāja (ja nemaldos, tas bija 2003.gads) kļūt par viņa padomnieku uz pāris mēnešiem, lai palīdzētu saprast Satiksmes ministrijas, viņš esot kļuvis par ministru un, tā teikt, lai tiktu ar saimniecisko jautājumu analīzi galā. Tas viss izvērtās uz sešiem gadiem. Pēc tam, kad Šlesers savu pozīciju zaudēja, es arī kā padomnieks zaudēju ministrijā. Un pēc tam pēkšņi nāca piedāvājums (viņš esot kļuvis par Rīgas domes, ja nemaldos, bija priekšsēdētāja vietnieka amatā): vai man būtu izaicinājums kļūt par Rīgas Centrāltirgus valdes priekšsēdētāju? Uz ko man, cilvēkam, kurš pats ir ar savu uzņēmējdarbību, tāda izaicinājuma kā karjeras kāpnes noteikti nebija. Bet, ņemot vērā, ka kaut kas dzīvē jau bija sasniegts, tas vairāk bija izaicinājums pierādīt, ka to korupcijas mezglu un visādā veidā nolaisto vidi ir iespējams uzlabot. Tas bija, teiksim tā, paša spēju pārbaudījums. Un es pieņēmu. Vietas, kur Šlesers ir risinājis savas sarunas, ir bijušas visdažādākās. Ņemot vērā, ka man bija tīrā pakļautība, jo viņam Rīgas domē un arī Satiksmes ministrijā es skaitījos viņa pakļautībā. Tiku aicināts uz domi, uz ministriju, tajā skaitā uz “Rīdzeni”, kur viņš bieži mēdza uzturēties. Tā ka, ja jūs man prasāt, vai es tur esmu bijis un ticies, – jā, es tur esmu bijis un ticies. Diemžēl man nav tādas uzskaites: kad, cikos, kā un par kuriem tieši jautājumiem.”

I.Sudraba vaicā par kādiem jautājumiem bija jāatskaitas.

D.Liepiņš skaidro: “Nu, visdažādākie, kas bija saistīti ar manu pienākumu pildīšanu. Viņš mēdza, teiksim, tādā veidā, tev dod pusstundu laika atskaitīties nevis, pieņemsim, ministrijas telpās vai centrāltirgū, kur vispār viņš bija labi ja pāris reizes

atnācis (un arī pārsvarā tikai uz kaut kādiem godiem), un man bija jāiet kaut kur jāmeklē, kur šis kungs atradās, lai viņam atskaitītos, teiksim, kā šobrīd iet ar saimniecisko darbību.”

A.Judins: “Jā! Tātad paldies, ka atnācāt. Tad kādas ir bijušas jūsu attiecības ar Šleseru? Tā, divos vārdos.”

D.Liepiņš: “Tīrākā veidā pat sākuma posmā, kad viņš mani uzrunāja, viņam bija strikts uzstādījums, kad biju ministrijā. Viņa uzstādījums bija tāds: “Tu nedomā vispār līst politikā! Lai es nedzirdētu no tevīm nekāda veida šādas, teiksim, darbības! Tavs uzdevums ir dot man slēdzienus, kā darbojas Satiksmes ministrijas uzņēmumi!” – kur es arī tiku celts amatos. Nu un savas kompetences un zināšanu ietvaros arī šos slēdzienus devu. Cik var šobrīd savilkt rezultātus, tie slēdzieni nav bijuši slikti, kur visi uzņēmumi strādāja labāk, ar lielākām peļņām pēc manas ienākšanas un tamlīdzīgi. Tā ka tas bija Šlesers, kas, ja nemaldos, 2009.gadā pēkšņi nāca ar priekšlikumu: “Klausies, Jelgavā nav, kas startē mums vēlēšanās... tur pašvaldības! Vai tu, lūdzu, negribētu par to kļūt?” Man par politiku līdz tam brīdim vispār nebija nekādas ne intereses, ne vēlēšanās. Gadu bija pietiekami jau daudz – pāri 40. Izdomāju, ka varbūt tas ir izaicinājums pašam, teiksim, tuvajā pilsētā parādīt, ka kaut ko var, absolūti bez kādām ambīcijām uz politiskiem amatiem. Burtiski izdevās tur iekļūt, pēc neilga laika nāca piedāvājums, vai es negribētu kļūt par šīs, ja nemaldos, tā vēl bija Pirmā partija, valdes loceklis, kur kopā aizgāja jūsu kolēģis. Mēs ar jūsu kolēģi un vēl dažiem pašvaldību cilvēkiem tikām iesaistīti. Diemžēl vai paldies Dievam, pēc pāris mēnešiem mēs sapratām, ka tiekam izmantoti kā tāda, nezinu, kā lai to sauc, “kaujas gaļa” priekš tā, lai, teiksim, neatkarīgi, ko mēs teiktu un ko mēs lemtu, viss tika izlemts kaut kur citur šaurākā lokā un savādākā veidā. Un līdz ar to, tikko kā bija beigušies tie vēlēšanu procesi 2009.gadā, mēs tā vēl savā starpā izlēmām vairāki cilvēki, ka iesim prom no šī politiskā spēka, ņemot vērā, ka tas absolūti nav savienojams ar mūsu pārliecību, ar mūsu idejām. Un, ja mēs būtu to izdarījuši pirms vēlēšanām, būtu izgāzuši uz mums, ka mēs esam kaut ko tur... rezultātus ietekmējuši, teiksim, tāpēc arī pieņemām lēmumu, ka mēs darīsim tūlīt, tiklīdz vēlēšanas būs beigušās. Tā arī tas notika. Novembrī es paziņoju par aiziešanu. Bija daudz dažādi negatīva veida, teiksim tā, pārmetumi, kāpēc tā un kāpēc publiski, un ka tagad ir kauns nodarīts partijai un vēl kaut kam. Bet nu tāda bija mana pārliecība. Es jau tik gari jums saku, bet man ar Šleseru attiecību kā tādu nav nekādu. Es viņu pēdējo septiņu gadu laikā varbūt esmu redzējis divreiz, un tad tas ir noticis tirdzniecības centrā, saskrienoties aci pret aci un pajautājot – kā bērniem? Un kā? Jā! Bet tas arī viss.”

A.Judins vaicā: “Bet kādas ir bijušas jūsu attiecības ar Andri Ameriku?”

D.Liepiņš: “Vispār nekādas. Mēs Rīgas ostā bijām valdē. Es biju Rīgas ostas valdē no ministrijas iecelts, un Ameriks toreiz bija no domes, jā. Bija epizode, kurā, strādājot

Rīgas Centrāltirgū, man tika vienā brīdī viens no esošā Rīgas mēra, teiksim tā, kolēģiem – partijas kolēģiem –, un vēl šobrīd, uzvārdu viņam pēkšņi aizmirsu, atnesa man veselu čupu ar neparakstītiem līgumiem un teica, ka man tagad ir kā vadītājam jāparaksta, un otrā pusē parādīšoties gan uzvārdi, gan vārdi, un tas viss bija saistībā ar medijiem, ka tur ielikšot summas, un es diezgan, teiksim tā, šeit maigi izsakoties, parādīju viņam durvis. Tajā brīdī tieši Šlesers nebija Latvijā, es viņu sazvanīju, es teicu: “Kas tas tāds? Kā man to saprast?” Viņš teica, ka viņš neko nezina. Tad zvanīja man Ameriks. Ā, nē, es zvanīju Ušakovam un Ušakovam teicu: “Kas tas tāds ir? Kā šito saprast?” Es saku: “Manā uztverē tās ir tīri krimināldarbības!” Uz ko viņš bija šausmīgi sašutis, ka es runāju telefonā vārdu “krimināls”. Nu jā! Bet pirms tam es viņam biju prasījis, vai viņš to grib apspriest pa telefonu vai tikties, lai viņam izskaidrotu manu pozīciju. Tad zvanīja Ameriks, kurš man izteicās apmēram tādiem vārdiem: “Vai es zinot, kur es esot un ka viņam jāklausa!” Uz ko es viņam maigi izteicos, ka viņš arī var iet pa vienām sētas durvīm tālāk, jo, nu, es tur nebiju nācis ne pēc kaut kādām partejiskām, ne pēc amatiem, ne pēc algām. Tas bija mans izaicinājums. Un mūsu attiecības ar to arī ir beigušās, ka es arī pēc tam publiski, ja nemaldos, pat “Dienā” kaut kad biju teicis, ka šī veida uzvedība, kā viņi bija veikuši, ka es arī distancējos un pilnīgi nogāju nost no tā, jo ar manām rokām, nu, tās lietišas nekārtos, ja tā bija pieņemts Rīgas domē, tad es tur tāpēc nebiju ieradies. Amerika kungu neesmu redzējis, es nezinu, vēl ilgāk nekā kopš 2010.gada. Un mums nav bijušas nekādas ne telefona sarunas, ne kontakta, nekā tamlīdzīga.”

A.Judins vaicā: “Bet runājot par sarunām ar Šleseru. Vai bija daudz tādu gadījumu, kad Šlesers deva kaut kādus konkrētus norādījumus, kā jums strādāt, ko jums darīt, kādus lēmumus pieņemt, kādus cilvēkus pieņemt amatos?”

D.Liepiņš: “Par cilvēkiem noteikti nē. Viens no maniem uzstādījumiem vispār, lai piekristu šinī amatā iet, bija tāds, ka neviens – ne Šlesers, ne Ušakovs, neviens – nemaisīsies iekšā, kā un kādā veidā tiek vadīts Rīgas Centrāltirgus. Galvenais kritērijs būs tikai rezultāts, kas, manuprāt, bija arī ļoti veiksmīgs, jo no mīnus 500 tūkstošiem latu pirms tam es pusotra gada laikā sasniedzu plus 500 tūkstošus, un daudzas lietas tika izdarītas, un lietas bija atklātākas. Un, kā redzam, šobrīd atkal viss ir mīnusos. Tā ka es saprotu, ka mans laiks ir bijusi tāda īsa atelpa Centrāltirgum. Ja runājam par Satiksmes ministriju, tad kā ministra padomnieks plus tas, kurš atradās daudz, kā mums toreiz teica, ļoti ietekmīgos amatos, un tā ir taisnība. Tikai atšķirība tā, ka arī jāstrādā bija. Un tur viennozīmīgi Šlesera uzstādījums par to, ka ministrijas mērķi, kādi tie tika definēti, tādi arī bija uzstādījumi, teiksim, man kā Satiksmes ministrijas uzņēmumu pārstāvim, tie ir jāsauglabā. Un tas ir loģiski. Bija uzdevums, pieņemsim, kopīgs par to, ka ir jāapvieno autoceļu uzturētāji, tad mēs virzāmies uz to, ja bija uzdevums attiecībā uz to, ka “Latvijas Pasts” nevar strādāt ar tādiem zaudējumiem, kā tas strādā, tad, protams, tie bija tie darbi, kas bija jādara. Un es biju, kā reiz, viens no tiem cilvēkiem, kam bija diezgan grūti, jo, pieņemsim, “Latvijas Valsts ceļos” un citās organizācijās nāca tādi mājiņi no citiem politiskiem spēkiem, kuri gribēja padomē

kādu cilvēciņu ielikt, kuri gribēja mainīt. Un par cik es biju vairākos padomes priekšsēdētājs, līdz ar to, nu, organizēju šīs sapulces, tad man tika doti mājieni, ka tur varētu būt tādi pareizie cilvēki, šādi pareizie cilvēki. Tas parasti bija mūsu lielākais, teiksim, arī iekšējais konflikts ar Šleseru, kurā, es sapratu, viņam tie bija spiedieni no malas dēļ politiskajām kaut kādām niansēm, ko tur katrs mēģināja kaut kādā veidā organizēt. Bet tāpēc arī mums bieži bija tāda, teiksim, asu vārdu apmaiņa par to, ka es iebildu pret šāda veida, vai nu tas bija cilvēks, ar kuru var strādāt kopā tieši profesionālā ziņā, bet nevis tā, ka vienkārši ieliek kādu, kuram tur jāšēž, tāpēc ka viņam tur jāšēž.”

A.Judins vaicā: “Vai jūs neatceraties to šofera dēla stāstu? Un kas jums ir zināms par to?”

D.Liepiņš norāda: “Es atceros to šofera dēla stāstu. Bet tas bija tiešām risināts jautājums. Manā pārraudzībā nebija dzelzceļa. Es saprotu, ka viņš dzelzceļa struktūrā kaut kādā bija, ja? Jo man bija diezgan, jā, saka tā godīgi, arī vairākas pārrunas ar Šlesera kungu attiecībā uz Rīgas lidostu, kur tāds Lazdiņš. Lagzdiņš, kas tika tur iecelts, kurš savulaik bija kaut kāds padomnieks Iekšlietu ministrijā un Ministru kabinetā un kura dēļ vēl bija arī kaut kāds ar likumdošanas normām, kur Vaira Vīķe-Freiberga apstādināja, teiksim, par drošības jautājumiem. Šis kungs tika ar lidostas valdes priekšsēdētāja, nu jau diemžēl nelaiķa, Petera kunga spēkiem ielikts iekšā. Mums bija daudzas un skaļas diskusijas par to, kāpēc šādi kadri vispār parādās kaut kur, teiksim tā, sistēmā, teiksim, ja.”

A.Judins: “Bet vai tas nebija saistīts ar, piemēram, Šlesera lēmumu? Kurā līmenī bija risināts jautājums par konkrētā šofera dēlu un citiem?”

D.Liepiņš norāda: “Bet es par šofera dēlu jums nevaru atbildēt. Es vēlreiz saku: dzelzceļš nebija absolūti manā kompetencē, tur bija Uģis Magonis, kurš toreiz bija padomnieks tieši par dzelzceļa jautājumiem un par sakaru jautājumiem, man bija autoceļi, auto uzturēšana, pasts.”

A.Judins: “Bet vai jūs atceraties gadījumus, kad Šlesers tieši jums norādīja, ka vot šis cilvēks tur strādās?”

D.Liepiņš: “Viņš man nekad nav devis arī par tām nozarēm, nekad nav nācis ar šāda veida nosacījumu, tāpēc ka tāda bija mūsu vienošanās, ka es nepiekritīšu strādāt tad, ja man tādā veidā tiks nolikts priekšā cilvēks un teikts: “Tev ar viņu jāstrādā!””

A.Judins: “Kas jums ir zināms par kapitālsabiedrību konkursu specifiskāciju saskaņošanu, lai uzvarētu konkrēti uzņēmumi?”

D.Liepiņš: “Nekas, jo es nepiedalījos ar konkursa lietām nekādā saistībā. Tas bija zem valsts sekretāra apakšā – visas konkursa lietas.”

A.Judins: “Nē! Nē! Es jautāju, vai jums kaut kas ir zināms par gadījumiem, kad valsts kapitālsabiedrības sludina konkursu, gatavo specifikāciju un specifikācijas saskaņo ar tiem, kam būs jāuzvar.”

D.Liepiņš norāda: “Ziniet, kā? Ja tas būtu zināms, visdrīzāk, ka tad būtu atraduši veidu, kā par to informēt attiecīgās institūcijas. Tas, ka bija nojautas par to, ka kaut kādā veidā kāds iegūst vairāk informācijas nekā citi, sevišķi, pieņemsim, par autoceļu iepirkumiem. Un bija tādas aizdomas par to, ka kaut kur kaut kāda informācijas noplūde. Mēs ar toreizējo valdes priekšsēdētāju Tāli Straumi meklējām veidus, kur tas ir, kā tas ir iespējams. Bet, nu, mums neizdevās nekādā veidā atrast tos aizķeršanās punktus, aiz kā varētu noķert kādu aiz rokas, ka viņš kaut ko. Jo tas cilvēku loks, kas gatavo projektus, nosaka materiālu lietas, teiksim, izvēlas, kurā vietā būvēt, – ir tik plašs un liels, ka mēs līdz tādām lietām nenonākam. Bet nē! Man nekas tāds nav zināms, kur es varētu šobrīd teikt: jā, es zinu faktus, zinu nozīmi. Bija aizdomas, bet tās aizdomas nebija nekur apstiprinātas ar faktu.”

A.Judins: “Jā! Nu, vot, cik man ir zināms, ka, uzvarot konkursos, uzņēmēji, ar kuriem bija sarunāts, maksāja. Bet vai jums nav zināms? Vai tā likme – 20 procenti – bija standarta, vai tā svārstījās atkarībā no darījuma apjoma?”

D.Liepiņš: “Nē! Tas man nav zināms, jo, ja jūs velkat uz to 20 procentu likmi ar Rīgas domi kaut kādā veidā.”

A.Judins: “Es vienkārši gribu saprast, vai tā 20 tas bija tā vienkārši iezīmēts vai tomēr bija gadījumi, kad varbūt arī 15, a kaut kur bija jāmaksā arī vairāk?”

D.Liepiņš: “Ziniet, man tā sajūta ir vairāk tāda, ka paši uzņēmumi veidoja tādus, manuprāt, karteļus. Tas ir atkal pieņēmums, man nav tādu pierādījumu. Ja tā būtu bijis, man būtu attiecīgi jāvērsas, kuru ietvaros viņi paši meklēja, teiksim, vienošanos savā starpā, jo mēs meklējām tajos pašos “Latvijas Valsts ceļos”, kā samazināt šīs izmaksas, jo bija aizdomas par to, ka, salīdzinot ar Lietuvu, Igauniju un tamlīdzīgi, mūsu izmaksas kaut kādā veidā ir kaut kur lielākas. Tad bija daudz argumentu, ka materiāli savādāki, prasījumi dažādāki un tamlīdzīgi, kas arī droši vien bija daļēji pamatoti. Bet mēs tā arī neatradām veidu, kā to kaut kā ietekmēt, jo vienmēr konkursos piedalījās pietiekami daudz pretendentu. Tur nebija tā, ka viens. Neviens ne uz kādām sarunām nenāca, un patiesībā nepārtraukti bija tāds spiediens: “Jūs tikai mēģiniet tā caur valdību, gādājiet tik vairāk naudas, lai vairāk valsts ceļiem!” – kas ir pamatoti. Tur vajag vairāk naudas, tur vajag to lietu. Jautājums – vai tas pēc tam tika kaut kā dalīts? Man nav tādas informācijas, es nezinu.”

A.Judins: “Vai jums kaut kas ir zināms par uzņēmēju sarunām ar politiķiem 2009.gadā, 2010.gadā ar tādu informāciju, ka viņi nav spējīgi krīzes laikā maksāt summu, par kuru bija iepriekšēja vienošanās? Tātad bija vienošanās, ka būs jāmaksā, nu, tie paši 20 procenti, bet krīzes laikā nevar nodrošināt, teiksim, sarežģīti. Un vai politiķi bija atsaucīgi gadījumos, kad bija tādi lūgumi samazināt?”

D.Liepiņš: “Judina kungs! Man nav nekas tāds zināms. Nepārvērtējiet manu būtību es pie politikas, sevišķi tajā laikā, kas ir līdz 2010.gadam, mana politika no 2009.gada beidzās Jelgavas pilsētas teritorijas ietvaros kā pašvaldības deputātam, kur, opozīcijā sēžot, nekādu lielo politiku neuztaisīsi. Līdz ar to šobrīd man nekas tāds nav zināms, un manā klātbūtnē tas netika ne apspriests, ne runāts. Es vēlreiz saku: es un vairāki kolēģi – mēs aizgājām tieši no Latvijas Pirmās partijas tā iemesla dēļ, ka ļoti bieži darbi nesakrita ar to, kas ir runāts. Viena lieta – kamēr tu esi kaut kāds padomnieks vai tu esi kādā organizācijā, kur tev ir, teiksim tā padotība nosaka, ka tev ir jāuzklausa savs priekšnieks. Cita lieta ir politika, tā ir tava brīva izvēle, un tajā brīdī tomēr ir lietas, kuras tu, teiksim tā – sirdsapziņa domā savādāk, nekā varbūt gribētu citi.”

A.Judins: “Vai jums kaut kas ir zināms, ka, piemēram, uzvarot konkursos, uzvarētājiem bija pienākums ne vien melnajā kasē kaut ko maksāt, bet arī nodrošināt partiju legālu finansējumu? Proti, pašiem ziedot un iesaistīt citus cilvēkus, lai arī viņi ziedotu politiskām partijām.”

D.Liepiņš norāda: “Man nekas tāds nav zināms, nē! Es vēlreiz jums saku: es nepiedalījos pie šāda veida ne pie partiju kases veidošanas, ne pie kaut kā tamlīdzīga.”

A.Judins: “Bet par to, ka partijas kase pastāvēja, tas jums bija jums zināms?”

D.Liepiņš: “Nē, nezinu. Nezinu neko par to. Es politikā kā tādā ienācu, varētu teikt, tā intensīvāk tikai 2013.gadā un pilnīgi ar citu veidojumu, un ar citiem uzstādījumiem, un vērtībām, un kritērijiem.”

I.Sudraba: “Vai jums ir zināms arī kaut kas par Mārtiņa Bondara virzīšanu amatos un iniciatīvām no Aināra Šlesera puses šajā sakarā?”

D.Liepiņš skaidro: “Es ar Mārtiņu Bondaru iepazīnos, šeit arī kolēģis Mārtiņš neļaus samelot. Tas bija kaut kāds 2013.gads, ja nemaldos, kad pirmo reizi parādījās. Protams, ka ir tāds Mārtiņš Bondars, lasot avīzes un klausoties televīziju un radio, tu dzirdi, bet pirmo reizi viņu redzēju sejā un paspiedu roku 2013.gadā, kad viņš, tā teikt, izrādīja interesi Latvijas Reģionu apvienības sastāvā startēt Saeimas vēlēšanās. Tā ka es pirms tam nebiju ar viņu pazīstams.”

I.Sudraba pateicas **D.Liepiņam**, slēdz komisijas otro dienaskārtības jautājumu un ziņo: “Kolēģi! Mēs esam izskatījuši abus darba kārtības jautājumus. Es informēšu par

nākamo sēdi, kas ir nākamnedēļ pirmsdien kā parasti pulksten 11.00. Tas ir 11.decembris. Uz šo komisijas sēdi ir uzaicināti un apstiprinājuši savu piedalīšanos Andris Ameriks, Ivars Gulbis, Ralfs Kļaviņš un Jānis Maršāns. Ja būs kaut kādas izmaiņas, tad, protams, informēšu. Pašreiz šīs četras personas.”

R.Jansons: “Man ir jautājums par komisijas konsultantiem jeb ekspertiem. Pēdējā laikā sociālajos tīklos ir diezgan plaši izskanējis jautājums: kādā kapacitātē Borovkova kungs un pārējie eksperti ir pieaicināti? Un vai viņi saņem atalgojumu? Jo nekāda kopēja komisijas lēmuma par šo jautājumu nebija. Vai Sudrabas kundze var sabiedrībai to izskaidrot?”

L.Sudraba: “Jau tajā brīdī, kad notika ekspertu aicināšana, jūs atceraties, mēs vienojāmies, ka tiek uzrakstītas oficiālas vēstules, un tās tika uzrakstītas gan Juristu biedrībai, gan Latvijas Universitātei, lūdzot deleģēt cilvēkus, kuri varētu kā eksperti piedalīties komisijas sēdēs. Un mēs saņēmām piekrišanu, oficiālas vēstules par Ārijas Meikalīšas, Aivara Borovkova un Pāveta Gruziņa piekrišanu piedalīties kā ekspertiem komisijas sēdēs. Cilvēki piedalās šeit absolūti uz brīvprātības pamatiem, ziedo savu brīvo laiku, jo nekāda atlīdzība maksāta netiek. Un vēlreiz saku: tas ir noticis oficiālā saskaņošanas procesā, nevis individuāli meklējot vai ar kaut kādiem slēptiem mērķiem.”

A.Borovkovs norāda: “Es gribu piebilst, ka vēl tika ceturtais eksperts piedāvāts – Valts Kalniņš, bet Valts pašā sākumā uzrakstīja atteikuma vēstuli.”

L.Sudraba precizē: “Valts paskaidroja – un viņš arī nāca šeit uz komisijas sēdi saistībā ar jautājumu par valsts nozagšanu, valsts sagrābšanu –, ka viņš ir kompetents šajā tēmā. Bet par pārējiem visiem jautājumiem, kas saistīti ar kriminālprocesu un varbūt plašākā tvērumā vēl ar citām tēmām, kas šeit ir jāskatās, viņš nav kompetents. Tāpēc viņš arī pastāvīgi komisijas sēdēs nepiedalās.”

A.Judins: “Jā, bet runājot par ekspertiem. Eksperti ir lietpratēji. Mēs viņus aicinām, lai uzdotu jautājumus. Viņiem tos uzdod, lai viņi varētu mums palīdzēt kaut ko saprast. Bet jūs tomēr, Sudrabas kundze, izmantojat citu formātu. Jūs bieži jautājat, vai ir kaut kādi jautājumi ekspertiem. Tātad – vai eksperti faktiski ir tādi kā komisijas līdzbiedri, teiksim tā, vai viņi tomēr ir eksperti, kuriem mēs varam kaut ko pavaicāt, ja nesaprotam kaut kādus jautājumus? Kā, jūsuprāt, mēs organizējam darbu un kāds ir darba mērķis?”

L.Sudraba skaidro: “Es domāju, ka eksperti komisijā ir ar mērķi palīdzēt komisijai strādāt. Tātad – ja viņi pārzina attiecīgo gan no prakses, gan no jurisprudences viedokļa, šeit ir cilvēki ar dažādām kapacitātēm. Viņi pārzina procesu, ko mēs šeit komisijas sēdē izmeklējam, jo mēs esam izmeklēšanas komisija. Viņi var palīdzēt, gan uzdodot jautājumus tiem cilvēkiem, kuri ir uzaicināti, un tādējādi dot mums kaut

kādu papildu informāciju un pavelienu lietā, gan, protams, var arī norādīt uz kaut kādām lietām, kurām mums būtu jāpievērš uzmanība. Tā ka ekspertu es uztveru visplašākajā kapacitātē – kā pieaicinātu cilvēku, kas var palīdzēt komisijai tās darbā mērķu sasniegšanai, to uzdevumu izpildei, kas komisijai ir doti.”

A.Borovkovs: “Saeimas izmeklēšanas komisiju vēsture jau ir tāda, kāda tā ir. Ja varbūt ir piemirsts, tika rīkots Latvijas Juristu III forums par to, ko es arī esmu pieminējis un par ko ir ļoti plašs raksts “Jurista Vārdā”, ko ir rakstījis Ringolds Balodis: Saeimas izmeklēšanas komisiju būtība un to misija parlamentārajā darbā. Acīmredzot ir ļoti svarīgi saprast un nošķirt, kāds ir uzdevums Saeimas izmeklēšanas komisijai un kāds – izmeklēšanas iestādēm. Manuprāt, ir ļoti daudzas lietas, kuras būtu skaidrojamas, bet kriminālprocesuālā kārtībā. Un līdz šim šī iespēja nav izmantota. Tā ka to vēl var paspēt izdarīt. Jo Saeimas izmeklēšanas komisijas galvenais uzdevums ir saprast: kāpēc valstī nenotiek jeb – šajā gadījumā – kāpēc ir problēmas ar justīciju? Un kur netiek, nespēj novērst šos gadījumus, kad var runāt par, kā tagad politiski apzīmēts, valsts nozagšanu vai kaut kādas politiskās ietekmes izmantošanu savu ekonomisko pozīciju stiprināšanai? Kur ir problēma? Justīcijā? Un kāpēc šīs te lietas ir tik bezrezultatīvas? Droši vien varbūt komisija var novērtēt, vai kaut kā trūkst likumos, vai kaut kā trūkst justīcijas iestāžu darbā?”

A.Judins: “Borovkova kungs, vai, jūsuprāt, komisijas cilvēki nesaprot savu uzdevumu un jūsu misija ir atgādināt, kas jādara un kāpēc, teiksim, tā izmeklēšanas komisija ir izveidota? Tā jūs domājat? Jūsu ekspertīze nav vajadzīga.”

A.Borovkovs: “Es neatļaujos mētāties ar apvainojumiem. Es vienkārši paskaidroju, ka tas nenozīmē, ka ekspertu klātbūtne ir, lai vainotu komisiju.”

A.Judins: “Mums ir atklātas sēdes, un skaidrs, ka ikviens var piedalīties, un eksperti tieši laipni gaidīti. Un, ja ir kāds jautājums, tad, protams, mēs varam aicināt ekspertus. Arī Valta Kalniņa pozīcija ir: ja būs jautājumi par valsts sagrābšanu, viņš gatavs atnākt un stāstīt. Un, ja ir par kriminālprocesu, protams, ka arī Meikališas kundze var stāstīt. Jautājums – vai mēs pareizi izmantojam resursu? Mēs piedāvājam cilvēkiem, aicinot šeit sēdēs piedalīties... vai viņiem interesanti, neinteresanti, svarīgi, attiecas jautājums... tam nav nozīmes. Ja viņam ir iespēja piedalīties, protams, lai piedalās. Bet es domāju, ka ir svarīgi arī saprast, ka turklāt tas notiek brīvprātīgi, ka mums ir jāizmanto šis resurss pareizi. Un, ja mums ir jautājumi, kas saistīti ar šo cilvēku profesionālo darbu, zināšanām, tad viņam noteikti ir vērts šeit piedalīties. Bet aicināt vienkārši kā piesēdētājus, tas, manuprāt, nav pareizi.”

I.Pimenovs norāda: “Tomēr mūsu komisija vēl netuvojas beigām, mēs pilnā sparā strādājam. Tiešām, manos plānos bija konsultēties pie ekspertiem sakarā ar diviem jautājumiem. Un diviem likumdošanas grozījumu virzieniem. Par to runāju vēl augusta mēnesī. Es atvainojos par savu balsi, mazliet esmu saslīmis. Un pirmais

virziens ir – kā izmainīt valsts pārvaldi vai valstij piederošo uzņēmumu pārvaldes praksi, lai sašaurinātu iespējas ietekmēt šo uzņēmumu izmantošanu personīgā labuma gūšanai. Man ir zināms, ka dažās valstīs šī prakse ir ļoti attīstīta, progresīva un pasaulē atzīta. Piemēram, Norvēģijā. Cits virziens ir – kā sašaurināt ietekmes iespējas, mainot varbūt... varbūt mainot vēlēšanu procesu valstī, kurš nodrošina patiesībā attiecīgo personu vai partijas līderu pārāk lielo ietekmi uz notikumiem. Un līdz ar to patiešām kļūst iespējams panākt vienošanos ar konkrētām personām, gūt panākumus Saeimā vai ārpus Saeimas tikai tāpēc, ka patiesībā lielākā skaita personu ietekme uz notikumiem ir sašaurināta. Es nezinu, kā to darīt. Es vienkārši paļautos uz mūsu ekspertu erudīciju, lai saprastu, kura ir tā labākā prakse, ko mēs varam pārņemt Latvijas augsnē. Paldies.”

I.Sudraba precizē: “Jā, es tikai mazu komentāru pateikšu, ka, protams, mums visu laiku jāatceras, kas ir komisijas uzdevumos un cik tālu mēs varam iet ar likumdošanas izmaiņām vai valsts pārvaldes formām. Manuprāt, tā būtu svētīga joma, kurā komisija varētu dot savu ieguldījumu. Viss, kas saistīts tieši ar lietu izmeklēšanu, ar juridisko pusi, jurisprudences pusi. Jo šajā ziņā likumdošanā būtu kaut kas maināms.”

A.Judins: “Jā, runājot par kapitālsabiedrībām un Pimenova kunga jautājumu. Gribu teikt, ka es pilnīgi atbalstu šo jautājuma formulēšanu, jo šis jautājums ir ļoti svarīgs, un kolēģi, kuriem bija iespēja iedziļināties materiālos, redzēja. Tiešām tā ir liela problēma. Es nevaru tagad runāt par detaļām, bet tas ir ļoti svarīgs jautājums. Un līdz ar to man ir priekšlikums. Vai mēs varam nosūtīt varbūt tieši lietpratējiem, ekspertiem jautājumu par, teiksim, kas skar kapitālsabiedrību pārvaldību. Un plus, cik es zinu, bija arī pētījumi, kas piedāvāja citus modeļus. Bet tie pētījumi tika kaut kur aizmirsti, un mums ir iespēja to visu aktualizēt. Tātad mans priekšlikums – identificēt. Ir eksperti Latvijā, kuriem ir, ko pateikt. Vienīgais, es šaubos, ka mums būs iespēja aicināt uz sēdēm, jo būtībā jau viss ir saplānots. Tāpēc šajā gadījumā es piedāvāju to izdarīt rakstiski. Vienkārši nosūtīt jautājumu ekspertiem un palūgt rakstisku atzinumu par modeļiem. Mēs neatrisināsim mūsu komisijas galaziņojumā šos jautājumu pilnīgi, bet mums ir iespēja akcentēt, pievērst uzmanību un tad jau citos formātos turpināt darbu. Mans priekšlikums ir sagatavot vēstuli, un es arī varu internetā pameklēt tos ekspertu uzvārdus. Jo šī krimināllieta ir izaugusi no šīs problēmas. Teiksim, tas, ko es varu pateikt.”

I.Sudraba: “Es vienu mazu komentāru no savas puses. Jo bieži pie mums Latvijā notiek tā, ka ir formālā puse un pēc tam ir reālā puse. Un formālā puse, kas skar kapitālsabiedrību pārvaldību, lai izpildītu kritērijus, kas bija jāizpilda, stājoties *OECD*, tika izpildīta ar likuma grozījumiem, mainot pārvaldības formu, kur tas ir nepieciešams, attiecīgo amatpersonu virzīšanu amatos caur konkursa kārtību un kaut ko tādu. Es paskatīšos, kāds tas process bija, kādi cilvēki tur bija iesaistīti. Manuprāt, arī kaut kādi pētījumi vai atzinumu sagatavošanā – vai tur bija veikta arī kaut kāda ekspertīze tajā posmā? Ir tātad šī formālā puse, kad jau kaut kāda formālā puse tikusi

izieta, lai mainītu likumdošanu, jo tas bija viens no noteikumiem, ko uzstādīja kā prasību, stājoties *OECD*. Un otra puse, protams, ir atkal faktiskais izpildījums.”

A.Judins: “Bet es runāju ne par formālo pusi. Lasot materiālu, es redzu situāciju. Tas ir skaidrs, ka atsevišķas ministrijas strādā kā saimniecības. Ir kapitālsabiedrības, ieceļ savējos cilvēkus, kuri pēc tam vienkārši, rīkojot konkursus, nodrošina finansējuma piešķiršanu atsevišķām personām, kuras pateicības pēc vēlāk naudu atgriež atpakaļ. Tā ir Latvijas realitāte. Un tad ir citi modeļi. Ir modeļi, kur ir viena aģentūra, nevis pa ministrijām to dala, bet... ir izveidota viena struktūra, kas pārvalda visas kapitālsabiedrības. Un ir tādi modeļi, kas funkcionē. Protams, ka tas neizslēdz korupcijas risku pilnīgi, bet šis ir svarīgs jautājums. Jo no tā Latvijā aug korupcija.”

I.Sudraba norāda: “Labi. Es, manuprāt, varbūt pat sazināšos ar Valtu Kalniņu. Ne viņu kā ekspertu tieši konkrētajā jomā, jo, manuprāt, viņu organizācijā vai biedrībā arī ir eksperti, kas ar šiem jautājumiem nodarbojas. Un tad vēl viens komentārs no manas puses. Jo savā laikā, pētot šīs kapitālsabiedrību pārvaldības formas valsts kontrolieres kapacitātē un, kad mēs veicām vienotu revīziju, es pati arī iepazīnos, piesaistīju to pieredzi, kas ir Somijā kapitālsabiedrību pārvaldībā. Tur tieši ir šis modelis, ka, protams, politika tiek formulēta ministriju līmenī, bet ar pašu kapitālsabiedrību pārvaldību kā ar uzņēmumu pārvaldību, pārvaldot kapitālu un visu pārējo, arī Somijā nodarbojas atsevišķa institūcija, kas mūsu izpratnē pie Ministru kabineta darbojas. Tātad šajā gadījumā es pamēģināšu noskaidrot par iespējamiem ekspertiem un līdz šim veikto ekspertīzi.”

I.Pimenovs: “Jūs abi kolēģi mazliet novirzījāties no jautājuma, kuru uzdeva Judina kungs par to, kā mēs izmantojam tādu resursu kā mūsu cienījamie eksperti, kas piedalās mūsu sanāsmē, un kāpēc viņi šeit piedalās. Es domāju, ka mums ir liels kapitāls, ka trīs, maigi sakot, izglītoti, tomēr lietpratēji ir lietas kursā un klausās visu, ko mēs klausāmie, ko mēs dzirdam no tām personām, kuras uzaicinām uz mūsu sēdēm, kā arī mūsu sarunas. Un es gan gribētu baudīt no jūsu pieredzes, godātie kolēģi, jūsu zināšanām, lai saprastu, ko es šodien mēģināju pavaicāt Zatlera kungam. Līdzīgus jautājumus es uzdevu jau mūsu komisijas sēdē vēl septembra sākumā, ja nemaldos par to, ko mēs tagad pētām, ko izmeklējam. Ja mēs mēģinām saprast, kādi noziegumi, iespējams, notikuši, bijuši izdarīti šajās sarunās vai ārpus sarunām “Rīdzenē” vai citur, tā ir viena lieta, tā ir krimināllieta. Un šeit es, godīgi teikt, nejūtos visai spēcīgs, lai vienkārši aizstātu ar saviem jautājumiem vai secinājumiem prokuratūru. Es varu tikai drīzāk pievienoties tiem, kas to saprot labāk, lai varbūt ar kādu papildu repliku, varbūt nostiprināt vai pavājināt šādu vai tādu apsvērumu. Bet! Ko es gan gribētu saprast labāk, un tas ir ļoti svarīgi: sarunas, kuras notikušas “Rīdzenē” manā skatījumā, tur nav nekādas vainas, izņemot tātad vai nu nolikt ārpus iekavām to toni, retoriku, leksiku, valodu, kura tiešām riebj, nu, kura riebj un kuru mūsu vēlētāji, laikam vēlētājus arī padara par sašutušiem, jo tas ir ļoti nopietns emocionāls moments. Bet, ja mēs runājam tīri procesuāli un tiesiski, kāda vaina bija

tajās sarunās? Es gan gribētu saprast, kāda ir atšķirība starp tām sarunām, kas notiek starp opozīcijas pārstāvjiem vai ar personām, kuras ir saistītas ar politiku, ar valsts iestādēm, bet tomēr politiski mēģina ietekmēt notikumus, un tām sarunām, to diskursu, kas notiek Koalīcijas padomes ietvaros? Tātad tādā institūcijā, kura nekur nav aprakstīta, nevienā normatīvajā aktā, kura pieņem tikpat stiprus un Latvijas valsts likteni noteicošus lēmumus un kuru īstenībā mēs nekādi nevaram ietekmēt, mēs pat nevaram paklausīties. Un tā, manā skatījumā, piedodiet, atļaušos pateikt, naivā piezīme, kuru atļaujas savukārt Zatlera kungs, ka tur notiek preses konference, nemaz nepadara šīs sarunas koalīcijas ietvaros par atklātākām. Man ļoti svarīgi saprast tomēr, kāda ir prakse un kā eksperti vērtē sarunas viesnīcā “Rīdzene” ar tām labām praksēm, kas ir raksturīgas vai kam jābūt raksturīgām tiesiskā sabiedrībā, tiesiskā sistēmā, demokrātiskā valstī, par kādu Latvija sevi dēvē un ko mēs labi atceramies, katru reizi atverot Satversmes lappuses. Es gan gribētu saprast jūsu viedokli, cik likumīgs vispār ir mēģinājums politiķiem vienoties ārpus tā saucamajām Koalīcijas padomes struktūrām runāt par šo vai to, – vai tur likumi ir pārkāpti vai nav pārkāpti? Paldies.”

A.Borovkovs: “Es gribēju vienu akcentu. Es varbūt četrus punktus pateikšu. Andrejs Judins pateica vienu ļoti būtisku lietu, par kuru būtu jārunā. Un tā ir tā prakse, ka ir šīs valsts kapitālsabiedrības un par to runā, ka cilvēki ir sociāli nodrošināti, nokārto savas vecumdienas, bet viņiem ir jānes nauda atpakaļ uz to, ko visi saka: “Mums nav nevienas melnās kases”, bet viņi nes atpakaļ naudu. Tā ir tēma, kas būtu pētāma. Nu, ja grib kaut ko saprast. Vēl viena lieta, par ko droši vien ir vērts runāt, un varbūt atkal es gribu piekrist Judina kungam par to, ka ir lietas, kurām vajag varbūt publiski iedot kaut kādus akcentus un par to sākt runāt. Un tas ir: runāt par politisko partiju donoru ietekmi uz politiskajiem procesiem. Tās jomas, kuras šobrīd finansē politiskās partijas. Tā būtu otra lieta. Trešā lieta, kas, manuprāt, būtu vērts par to runāt, ir atkal justīcijas reakcija uz to, kas šeit pie šī galda tiek nosaukts, tie notikumi, kuriem vajadzētu dot juridisku vērtējumu. Un, proti, kāds pilnīgi klajš likumpārkāpums. Līdz šim šis instruments nav izmantots. Es neatceros nevienā parlamentārās izmeklēšanas komisijas sēdē, ka kāds no uzaicinātajiem cilvēkiem runā par kaut ko un seko justīcijas reakcija uz to, ka, lūk, ir kāds likumpārkāpums izdarīts un to procesuāli izmeklē. Un procesuāli dod vērtējumu. Šeit tas paliek tāds politisku vērtējumu rezultāts. Un beidzamais, ko es gribēju teikt, ka diezgan ilgu laiku komisija strādā, manā skatījumā, joprojām tiek runāts par sarunām, bet netiek runāts par to, ko šīs personas ir darījušas. Tiek apspriestas un analizētas sarunas, bet netiek analizēts darbs.”

M.Leja: “Es varbūt gribētu papildināt vai precizēt Borovkova kunga teikto. Šobrīd prokuratūrā ir vairākas pārbaudes pēc dažādiem iesniegumiem, tā ka es nevarētu gluži piekrist, ka nekādas reakcijas nav pēc tā, kas ir dzirdēts vai noticis parlamentārās izmeklēšanas komisijas sēdē. Viens no šiem iesniegumiem jau ir izskatīts, un par to arī paziņots komisijai. Paldies.”

M.Šics: “Paldies Borovkova kungam! Tātad tas, ko es atkārtoti vienmēr mēģinu uzdot katrā sēdē, tas ir it kā caur *OECD* sakārtotais jau vai vismaz teorētiski sakārtotais par politiski pietuvināto un partiju pārstāvju nonākšanu valdēs, no kurām faktiski pēc tam ir šie politiskie iespaidi, nevis profesionāli. Un Judina kungam arī šeit bija taisnība. Otra lieta ir ļoti būtiska, kur arī, iepazīstoties ar lietu, ir šo dažādo konkursu veidošana un noturēšana, un katra ministrija, katras ministrijas departaments un tā tālāk, tā ķēde ir ļoti liela, katrs pirmo reizi izdomā velosipēdu. To konkursu norises kārtībā šis koordinācijas lomas trūkums viena veida, viena tipa konkursu nodrošināšanā, tai skaitā specifikācijas sarunāšanā vai sagatavošanā, kur faktiski vajadzētu būt daudz centralizētākām ietekmēm. Es domāju, ka nevajadzētu uztraukties par to, ka eksperti šeit ir varbūt pašreiz klusējoši, jo viņi savā skatījumā izdara savas piezīmes. Un tad, kad mēs runāsim par kopējo secinājumu un slēdzienu, droši vien būs mums diskusijas par profesionālāku vai neprofesionālāku viedokli par šo procesu. Šodien varbūt pat paldies, ka viņi mūs neiespaido ar saviem viedokļiem.”

Ā.Meikališa: “Man varbūt tomēr ir viens jautājums. Es gribētu dzirdēt, ko parlamentārās izmeklēšanas komisija gaida no ekspertiem? Ko viņi grib? Jo nekad jau beigās nav iespējams kaut ko pateikt. Es par katru no šīm komisijas sēdēm beigās varētu kaut kādu juridisko vērtējumu dot no sava, eksperta, viedokļa. Vēl es gribēju teikt, ka es akcentējos uz konkrēto uzdevumu, uz nosaukumu, kāds ir parlamentārās izmeklēšanas komisijas nosaukums.”

A.Borovkovs: “Uz šo jautājumu, es nezinu, mēs te tā runājām, mums nebūs noteiktas atbildes par Koalīcijas padomes juridisko vērtējumu. Tas ir kaut kāds politiskās prakses un kultūras jautājums, par kuru būtu jārunā ar valsts pārvaldes speciālistiem vai politologiem, jo, nu, šis veidojums nav ierakstīts nevienā likumā.”

I.Pimenovs: “Jā. Es jūs saprotu. Bet pieņemam, ka Koalīcijas padomes darbība ir absolūti caurspīdīga, pieņemam, ka tā ir caurspīdīga, atklāta un tiesiski pieņemama. Tad salīdzinām to ar tām koalīcijas padomēm, ar tām sarunām, kuras mēs šodien klausījāmies, tātad komentārus no mūsu uzaicinātajām personām, ar ko mēs nodarbojamies, ar “Rīdzenes” sarunām. Ja mēs atfiltrēsim vienkārši visas šīs rupjības, augstprātību, un mūsu vēlētajus, kas paliks uz filtra, ko mēs uzskatām par pieņemamu un kas atšķir no Koalīcijas padomes sarunām un rezultātiem?”

R.Jansons norāda: “Jāsaka gan, ka uz Koalīcijas padomi nāk oficiālas amatpersonas oficiālā amatpersonas statusā. Uz viesnīcu iet cilvēki, kas risina kaut kādas savstarpējas lietas. Un prakse, ka politiskās partijas konsultējas, ir kaut vai redzama šobrīd Vācijas Federatīvajā Republikā, kur notiek sarunas par valdības veidošanu. Un līdz to tās ir oficiālas sarunas oficiālu amatpersonu statusā. Man bija jautājums par šo prokuratūras nosūtījumu uz komisiju, izmeklēšanas komisiju. Kas tas bija par iesniegumu?”

I.Sudraba: “Es atbildēju, jo es jums visiem arī esmu nosūtījusi to informāciju un tā ir arī ievietota mūsu kopējā folderī. Tas bija par žurnāla “Ir” iesniegumu un tālāk par prokuratūras pārbaudi.”

R.Jansons: “Ā, par žurnālu “Ir”, jā, to mēs esam saņēmuši, jā.”

I.Pimenovs: “Uz Jansona kunga teikto. Mēs nezinām, kādas personas bija uzaicinātas uz viesnīcu “Rīdzene”, izņemot tās personas, kas bija publicētas cienījamajā žurnālā “Ir”, un tikai tās, jo audioierakstu ilgums ir daudz lielāks nekā tas, kas bija atšifrēts un nopublicēts žurnālā. Mēs arī nezinām, kurās citās vietās notika šīs sarunas.”

R.Jansons norāda, ka **I.Pimenovam** ir iespēja iet šos ierakstus klausīties.

I.Pimenovs: “Nē, es par ko citu. Es aicinu vienkārši nesamazināt šo sarunu vietu un lietu, ka līdz tā informācija, kura ir mūsu rīcībā, es runāju par stilu un par principiālo iespēju risināt lietas, nu, kādās visādās sarunās. Ja mēs atfiltrēsim vēlreiz rupjības, augstprātību un iespējamus noziegumus, atlikumā, sausajā atlikumā paliks tikai saruna un mēģinājumi, un sarunas par to, ka mēs darīsim šādi, mēs darīsim tādi, mēs pierunāsim, mēs piespiedīsim, nu, tādā tonī, pie kura mēs jau esam pieraduši. Bet es gribētu teikt, ka rezultāts ir līdzīgs tam, kas būs noticis pēc tam, kad šādas līdzīgas sarunas būs notikušas Koalīcijas padomes ietvaros.”

A.Judins: “Visnoziedzīgākās sarunas sastāv no vārdiem, un tie vārdi lietojami dažādās nozīmēs, jā, un ar dažādu nolūku. Un jūsu jautājums par Koalīcijas padomi ir piefiksēts. Es ceru, ka būs ekspertu atzinums un viedoklis, bet jums vairāki cilvēki šodien atbildēja, un es varu tikai atkārtot to pašu, ka problēma nav ar “Rīdzenes” viesnīcu kā tādu. Jautājums par to, ka tur cilvēki slepeni tad satikās, un ko viņi apsprieda? Un viņi vienojas par lietām, par kurām sabiedrība nav informēta. Sabiedrībai stāsta vienu, a tur dara citu. Bet varbūt mēs neturpināsim šo sarunu, jūsu lūgumu, es domāju, arī Sudrabas kundze piefiksēja. Un mēģināsim tad arī ekspertiem uzdot jautājumu un tad sapratīsim.”

I.Pimenovs norāda: “Mēs arī nezinām, kādas sarunas notiek Koalīcijas padomes sēdē. Mēs nezinām. Tikai zinām to, ko mums ziņo preses konferencē pēc tam, kad tās notikušas. Paldies.”

I.Sudraba pateicas visiem par dalību un slēdz sēdi.

Komisijas locekļi vienojas:

1. Nākamo sēdi rīkot 11.decembrī. Uz sēdi uzaicināts Andris Ameriks, Jānis Maršāns, Ralfs Kļaviņš un Ivars Gulbis.

Komisijas priekšsēdētāja

Inguna Sudraba

Komisijas sekretārs

Mārtiņš Šics